

EUROBAROMETRE 70

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KAMUOYU

Güz 2008

ULUSAL RAPOR

TÜRKİYE

Bu araştırma Avrupa Komisyonu Basın ve İletişim Genel Müdürlüğü tarafından talep ve koordine edilmiştir.

Bu rapor Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu tarafından hazırlanmıştır.

Bu belge Avrupa Komisyonu'nun görüşlerini yansıtmaz.

Tüm yorum ve görüşler raporu hazırlayan yazara aittir.

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	3
2. Türkiye Kamuoyunu Şekillendiren Belli Başlı Koşullar ve Çevre	6
3. AB hakkında görüşler	20
4. AB ve Küreselleşme Hakkında Değerlendirmeler	32
5. Sonuç	33
 EK	
Araştırmada kullanılan soru formu	36

1. GİRİŞ

Bu rapor 2008 yılının ikinci yarısı itibariyle Türkiye kamuoyunun Avrupa Birliği'ne (AB) bakışını genel hatlarıyla ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu amaçla, AB'ne üyelik müzakere sürecinde bulunan Türkiye kamuoyunun görüşlerini üye 27 ülke ve üye adayı diğer ülkeler ile karşılaştırmalı olarak verilmeye çalışılmıştır.

Türkiye araştırmasına temel olan 1003 görüşme 8 Ekim–5 Kasım 2008'de kişilerle yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Aşağıdaki raporda bu araştırmanın sonuçlarından “**Güz 2008**” sonuçları olarak bahsedeceğiz. Buradaki kimi veriler geçmişte yürütülmüş Eurobarometre araştırmalarıyla karşılaştırılarak zaman içindeki gelişmeler izlenebilir. Bu veriler, hem zaman içerisinde Türkiye özelindeki gelişmeleri ortaya koymakta hem de araştırmada yer almış diğer ülkelerdeki gelişmelerle karşılaştırmaktadır.

Araştırmada kullanılan soru formu ekte verilmiştir.

Türkiye Örnekleminin Temel Özellikleri

Ağırlıklı olarak Ekim 2008 içinde toplam 1003 kişiyle yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de örneklem seçimi metropoliten ve kır-kent ayrımını iyi temsil etme yeteneğine sahip olacak şekilde yapılmıştır.

Aşağıdaki Tablo 1a'dan da görüldüğü üzere AB'ye üye ülkelerde biraz daha fazla kadın ile görüşülmüş iken Türkiye örnekleminde kadın-erkek oranları eşittir. Türkiye örnekleminin %60'ı evli iken AB üyelerinde bu oran ancak %49'dur. AB üyesi ülkelerde boşanmış bireylerin oranı %6 iken Türkiye'de bu oran yok denecek kadar düşük (%2) bulunmuştur. Benzer şekilde AB'ye üye ülkelerde dulların oranı (%9) Türkiye'dekinden (%6) fazladır.

AB üyesi ülkelerde kendi hesabına çalışanların oranı ancak %8 iken Türkiye'de bu kesim %14 ile mavi yakalı çalışanlarla birlikte ev kadınlarından sonra en büyük gruptur. Bu, tarım, esnaf ve zanaatkar gruplarının Türkiye'de daha büyük olmasının bir yansımasıdır. Ev kadınlarının da %34 gibi bir oranla yüksek oluşu Türkiye'de kadınların işgücü piyasasına düşük katılım oranlarının bir göstergesidir. Türkiye örnekleminde emeklilerin oranı (%9) AB geneli ile karşılaştırıldığında (%25) daha azdır. Türkiye'de genç, iş gücü piyasasına henüz girmemiş öğrencilerle (%14) daha fazla konuşulurken AB ülkelerinde, nüfus özelliklerinin bir yansıması olarak, iş piyasasından ayrılmış olanlarla daha fazla görüşülmüştür. Türkiye iş piyasasının farklılaşması beyaz ve mavi yakalıların oranlarında da görülmektedir. AB'de yönetici ve diğer beyaz yakalıları yaklaşık %21 iken Türkiye'de ancak %7'dir. Mavi yakalı işçiler ise AB'de %22 düzeyindeyken Türkiye'de ancak %14'tür. Türkiye ve AB işgücü piyasaları arasındaki belirgin farklılıklar açıkça ortaya çıkmaktadır.

Tablo 1a'da ise göze çarpan belki en önemli farklılaşma, örneklemelerin yaş dağılımlarında gözlenmektedir. Türkiye örnekleminde 15-39 yaş arası yaklaşık %62'lik bir kitle iken AB üye ülkelerinde bu grup ancak %40'ı bulmaktadır. Keza ortalama yaş olarak 27 AB üyesinde örneklemler yaklaşık 46 yaş civarında iken Türkiye örnekleminde 37 yaş civarındadırlar.

Tablo 1a Örneklemin Demografik Özellikleri

Medeni Hal	Evli	Tekrar evlenmiş	Bekar, şu anda partneriyle yaşıyor	Bekar, hiç bir partnerle birlikte yaşamamış	Bekar, daha önce bir partnerle birlikte yaşamış ancak şimdi yalnız yaşıyor	Boşanmış	Ayrı	Dul	Diğer	Yanıt yok
AB 27	%49	%2	%9	%17	%4	%6	%2	%9	%1	%1
Türkiye	%60	-	%2	%29	%1	%2	-	%6	-	-
Çalışma Durumu	Kendi hesabına çalışan	Yönetici	Diğer beyaz yakalı	Mavi yakalı (işçi)	Ev kadını	İşsiz	Emekli	Öğrenci		Yanıt yok
AB 27	%8	%10	%11	%22	%8	%7	%25	%9		0%
Türkiye	%14	%4	%3	%14	%34	%8	%9	%14		0%
Yaş	15-24	25-39	40-54	55+	Ortalama Yaş					Yanıt yok
AB 27	%15	%25	%26	%34	46,1					0%
Türkiye	%29	%33	%22	%16	36,6					0%
						Cinsiyet	Erkek	Kadın		
						AB 27	48%	52%		
						Türkiye	50%	50%		

Tablo 1b'den de görüldüğü üzere, Türkiye örnekleminin %38'i kırsal alan veya köyde otururken, AB üyelerinde bu oran %34'tür. AB üyelerinde küçük ve orta ölçekli illerde yaşayanların oranı (%41) Türkiye'dekinden (%20) oldukça yüksektir. Türkiye örnekleminde de büyük ölçekli illerde yaşayanların oranı (%37) AB üyelerindekinden (%25) yukarıdadır.

Tablo 1b Örneklemin Demografik Özellikleri

Oturulan yer	Kırsal alan veya köy	Küçük ve orta ölçekli il	Büyük ölçekli il	Yanıt yok
AB 27	%34	%41	%25	%0
Türkiye	%38	%20	%37	%5
Sabit hatlı telefon	Var	Yok		Yanıt yok
AB 27	%72	%28		%0,0
Türkiye	%62	%38		%0,0
Cep telefonu	Var	Yok		Yanıt yok
AB 27	%84	%16		%0,0
Türkiye	%79	%21		%0,0

Mal sahipliği ve iletişim kolaylığının bir yansıması olarak bakıldığında AB üyesi ülkelerin örneklemleriyle Türkiye örnekleminde arasında internet bağlantısında oldukça büyük bir fark göze çarpmaktadır. AB üyesi ülkelerde evde internet bağlantısı olanların oranı %55 iken Türkiye'de bu oran ancak %25'dir. Ancak son birkaç yıl içerisinde internet bağlantısı

sahipliğinde Türkiye’de gözlenen artış kayda değerdir (Bahar 2008’de %22). Araba sahiplerinin oranı da AB ülkelerinde Türkiye’nin iki katından yukarıdadır (AB’de %72 Türkiye’de %29). Ancak yine de burada dikkat çekici olan araba sahipliği internet bağlantısından daha yaygındır. Yani arabası olup da internet bağlantısı olmayan haneler vardır Türkiye’de. Ödemelerin bitirilmiş olduğu ev sahipliğinde Türkiye AB genelinden yaklaşık %9 puan ileride olmakla beraber, ev borcunun halen devam ettiği hane halkı oranı Türkiye’de %4 iken AB için bu oran %26’dır.

**Tablo 1c Sayacağım eşyalardan hangisine
sahipsiniz?(Birden fazla cevap verilebilir)**

	AB 27	Türkiye
Televizyon	%98	%99
DVD oynatıcı	%73	%31
CD çalar	%64	%35
Bilgisayar	%64	%33
İnternet bağlantısı (evde)	%55	%25
Araba	%72	%29
Ödemelerini bitirdiğiniz bir daire veya ev	%44	%53
Halen ödemekte olduğunuz bir daire veya ev	%26	%4
Hiçbiri	0%	%1
Yanıt yok	1%	%1

2. TÜRKİYE KAMUOYUNU ŞEKİLLENDİREN BAŞLICA KONULAR VE ÇEVRE

Bu bölümde AB ve aday ülke kamuoylarının araştırılmasının yürütüldüğü dönemde dünyaya ve hayatlarına bakışları, beklentileri, umutları ve değişik konular hakkındaki görüşleri üzerinde durulmaktadır.

Hayattan memnuniyet

AB'ye üye ülkelerde genel olarak hayatından memnun olduğunu belirtenlerin oranı Güz 2004'ten bu yana değişmeden yaklaşık %80 düzeyinde seyretmekteydi. Bahar 2008'den bu yana gerek AB genelinde gerek Türkiye'de hayattan memnuniyette anlamlı düzeylerde düşüşler gözlenmektedir.

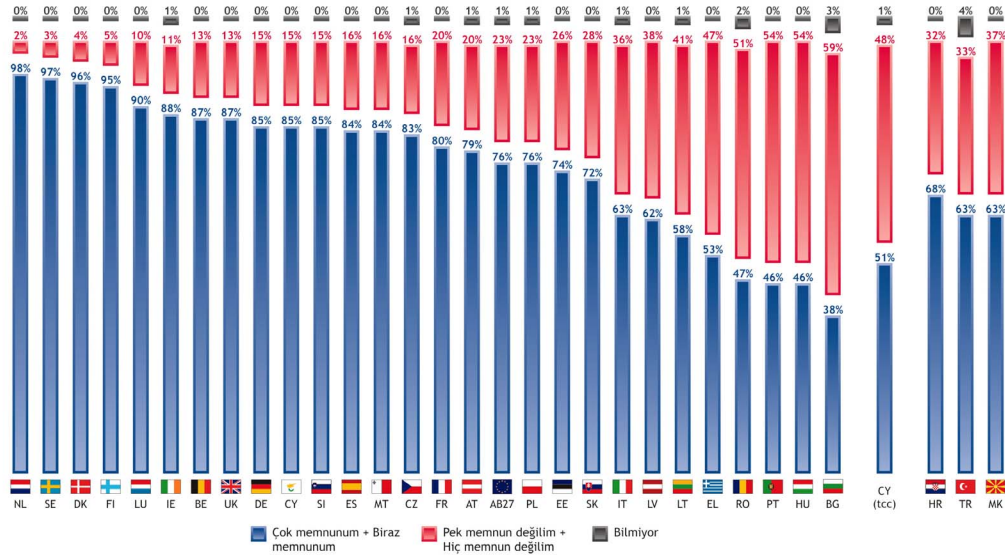
Her ne kadar hayattan memnuniyet düzeyi Türkiye için %63 ile yüksek görünse de AB ülkelerindeki %76'lık düzey ile karşılaştırıldığında bu düzey düşük kalmaya devam etmektedir. Türkiye'de bu düzey Güz 2007'den Bahar 2008'e gelindiğinde %70'ten %59'a %11 puan düşmüştü. Bahar 2008'den bu yana ise 4 puanlık bir artış gözlenmektedir. Bahar 2008'de benzer ancak görece oldukça daha ufak bir düşüş AB genelinde de gözlenmekteydi. Güz 2008'e gelindiğinde bu düşüşün tersine dönmediği hatta bir puan daha aşağı indiği görülmektedir. Güz 2007'de olduğu gibi Bahar 2008'de de, örneğin İsveç, Danimarka, Finlandiya ve Hollanda'da hayatından memnunların oranı %95 ve üzerinde olmuştur. Ancak hayattan memnuniyet konusunda Türkiye'den daha kötümser görünen ülkeler arasında Macaristan (%46 hayatından memnun), Bulgaristan (%38), Romanya (%47) ve Portekiz (%46) görülmektedir. Güz 2007'de Türkiye'de gözlenen memnuniyet düzeyinden düşük olan ancak 9 ülke bulunurken Bahar 2008'e gelindiğinde bu sayı ancak 4, Güz 2008'de ise 8'dir. Yani Bahar'dan Güz 2008'e gelindiğinde Türkiye'de hem ülke içi hayattan memnuniyet düzeyi yükselmiş hem de AB üye ülkeleriyle karşılaştırıldığında görece memnuniyet düzeyinde bir iyileşme görülmüştür. Ancak 2005 yılı ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde hayattan memnuniyet düzeyi 10 puan daha düşüktür. Yine de Bahar 2008'de dibe vurmuş görünen memnuniyet düzeyi geri sıçramış ve yükselme eğilimine girmiş gibi görünmektedir. Bu eğilimin önümüzdeki dönemde de izlenmesi gerekmektedir.

Tablo 2. Hayattan Memnuniyet-Bahar 2005 sonrasındaki eğilimler

Soru 3. Genel olarak hayatınızdan çok mu memnunsunuz, biraz mı memnunsunuz, pek memnun değ il misiniz, yoksa hiç mi memnun değ ilsiniz?

	Çok memnunum (%)	Biraz memnunum (%)	Pek memnun değ ilim (%)	Hiç memnun değ ilim (%)	CY (%)	Memnun (%)	Memnun değ il (%)
AB 25-Bahar2005	21	60	15	4	1	80	19
AB 25-Güz 2005	21	59	16	4	0	80	20
AB25-Bahar 2006	21	60	15	4	0	81	18
AB25-Güz 2006	22	60	14	4	0	82	17
AB27-Bahar 2007	21	59	15	4	1	80	19
AB27-Güz 2007	21	59	16	4	0	80	20
AB27-Bahar 2008	19	58	17	5	1	77	22
AB27-Güz 2008	18	58	18	5	1	76	23
Türkiye-Bahar 2005	23	50	16	11	0	73	27
Türkiye-Güz 2005	31	42	15	11	1	73	26
Türkiye-Bahar 2006	23	47	19	10	1	70	29
Türkiye-Güz 2006	27	44	16	12	0	71	28
Türkiye-Bahar 2007	34	42	13	11	-	76	24
Türkiye-Güz 2007	25	45	17	10	3	70	27
Türkiye-Bahar 2008	19	40	20	18	3	59	38
Türkiye-Güz 2008	20	43	20	13	4	63	33

Soru: QA3. Genel olarak hayatınızdan çok mu memnunsunuz, biraz mı memnunsunuz, pek memnun değ il misiniz, yoksa hiç mi memnun değ ilsiniz?



Gelecek 12 ay hakkında beklentiler

Gelecek beklentileri beş ayrı başlık altında ayrıntılı bir şekilde sorgulanmıştır. Tablo 3’den de izlenebildiği gibi Türkiye kamuoyunun genel olarak hayatlarının gelecek 12 ayda nasıl gelişeceği hakkındaki beklentileri AB üye ülkeleriyle karşılaştırıldığında, bu son araştırma öncesinde Türkiye kamuoyunun biraz daha iyimser olan tavrının değiştiği görülmektedir. Önceki Güz 2007 ve Bahar 2008 raporlarında da belirtildiği gibi geçmiş dönemlerde gözlenen iyimserlik zaman içinde azalmaktaydı. Bu rapor döneminde Güz 2008 itibariyle Türkiye kamuoyunun iyimserliği AB geneli ile karşılaştırıldığında iyice ortadan kaybolmuş görünmektedir.

Örneklemin ancak %24’ü genel olarak hayatlarının daha iyi olacağını beklerken AB üyeleri için bu oran aynıdır. Türkiye’den daha iyimser beklentiler Yunanistan, Romanya, Fransa, İsveç, Danimarka ve Birleşik Krallık’ın da aralarında olduğu 11 ülkede gözlenmektedir. Tablo 3’ten de gözlenebildiği üzere bahar ve güz 2007 sonuçları karşılaştırıldığında gerek AB genelinde gerek Türkiye’de gelecek 12 ay için hayatlarının daha iyi olacağını bekleyenlerin oranında bir düşüş söz konusudur. Bu düşüş AB geneli için %7 puan kadar iken Türkiye için yaklaşık %10 puan kadardır. Güz 2007’den bu yana Türkiye’de %10 puan bir ek düşüş gözlenmektedir. Yani Bahar 2007 ile karşılaştırıldığında gelecek 12 ay için genel olarak hayatlarının daha iyi olacağını bekleyenlerin oranı %44’ten %24’e inmiştir.

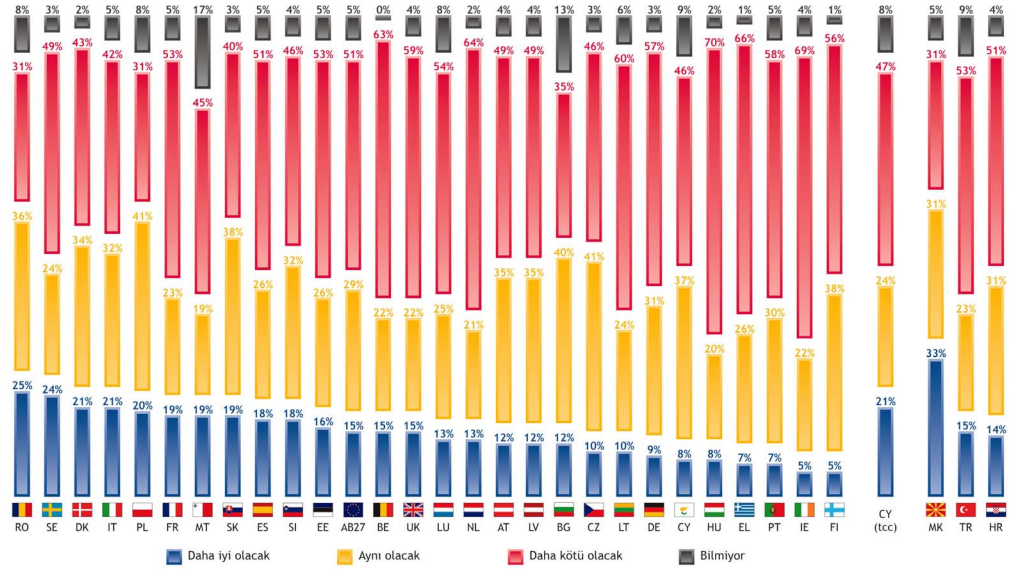
AB üyeleri ve Türkiye arasındaki en belirgin beklenti farkı, ülkenin ekonomik durumuna ilişkin ön görüşlerde göze çarpmaktadır. Öyle ki Türkiye’de %15’lik bir kesim (Bahar 2007’de %38, Güz 2007’de %33, Bahar 2008’de %14) gelecek 12 ayın ülkedeki ekonomik durumu iyileştireceğini beklerken, AB genelinde de bu iyimser beklenti ancak %15 (Bahar 2007’de %28, Güz 2007’de %24, Bahar 2008’de %16) düzeyindedir. Güz 2007’de ülkedeki iş/çalışma durumunun kötüye gideceğini düşünenler %30’a gerilemiş görünmekteydi (Bahar 2007’de %35). Bu kötümser beklentiler Bahar 2008’de iki katından fazla artarak %66’ya yükselmiş iken Güz 2008’de biraz iyileşerek %56’da kalmıştır. AB geneli için bu oran Bahar 2006’dan Güz 2007’ye düşerek %25 düzeyine ulaşmıştı. Ancak Güz 2007’den bu yana AB genelinde de kötümser beklentiler %28 puan artarak %53 düzeyine ulaşmıştır.

Genel olarak Türkiye’deki gelecek beklentilerinde iyimserlerin oranında bir düşüş gözlenirken durumun kötüleşeceğini düşünenlerin oranında önemli sayılabilecek artışlar gözlenmektedir. Benzer eğilimler AB geneli için de ancak daha düşük düzeyde vardır.

Tablo 3. Gelecek 12 ay için beklentileriniz nelerdir? Gelecek 12 ayda daha iyi mi, daha kötü mü, yoksa aynı mı olacak?				
Genel olarak hayatınız	Daha iyi	Daha kötü	Aynı	CY
AB 25-Bahar 2007	%37	%11	%49	%3
AB 27-Güz 2007	%30	%13	%54	%3
AB 27- Bahar 2008	%32	%16	%49	%3
AB 27-Güz 2008	%24	%22	%51	%3
Türkiye-Bahar 2007	%44	%16	%27	%13
Türkiye-Güz 2007	%34	%13	%43	%10
Türkiye- Bahar 2008	%25	%43	%25	%7
Türkiye-Güz 2008	%24	%38	%29	%9
Ülkedeki ekonomik durum	Daha iyi	Daha kötü	Aynı	CY
AB 25-Bahar 2007	%28	%27	%38	%7
AB 27-Güz 2007	%24	%26	%44	%6
AB 27- Bahar 2008	%16	%46	%33	%5
AB 27-Güz 2008	%15	%51	%29	%5
Türkiye-Bahar 2007	%38	%32	%17	%13
Türkiye-Güz 2007	%33	%26	%32	%9
Türkiye- Bahar 2008	%14	%66	%12	%8
Türkiye-Güz 2008	%15	%53	%23	%9
Evinizin ekonomik durumu	Daha iyi	Daha kötü	Aynı	CY
AB 25-Bahar 2007	%27	%16	%54	%3
AB 27-Güz 2007	%25	%19	%53	%3
AB 27- Bahar 2008	%22	%25	%50	%3
AB 27-Güz 2008	%18	%27	%52	%3
Türkiye-Bahar 2007	%39	%18	%34	%9
Türkiye-Güz 2007	%27	%17	%47	%9
Türkiye- Bahar 2008	%16	%51	%28	%5
Türkiye-Güz 2008	%21	%41	%30	%8
Türkiye'deki iş/çalışma durumu	Daha iyi	Daha kötü	Aynı	CY
AB 25-Bahar 2007	%31	%27	%35	%7
AB 27-Güz 2007	%26	%25	%43	%6
AB 27- Bahar 2008	%21	%39	%34	%6
AB 27-Güz 2008	%13	%53	%29	%5
Türkiye-Bahar 2007	%34	%35	%20	%11
Türkiye-Güz 2007	%25	%30	%36	%9
Türkiye- Bahar 2008	%12	%66	%15	%7
Türkiye-Güz 2008	%13	%56	%23	%8
Kişisel iş durumunuz	Daha iyi	Daha kötü	Aynı	CY
AB 25-Bahar 2007	%23	%8	%60	%9
AB 27-Güz 2007	%22	%8	%61	%9
AB 27- Bahar 2008	%20	%10	%61	%9
AB 27-Güz 2008	%18	%12	%58	%12
Türkiye-Bahar 2007	%35	%17	%37	%11
Türkiye-Güz 2007	%23	%16	%50	%11
Türkiye- Bahar 2008	%17	%43	%34	%6
Türkiye-Güz 2008	%18	%37	%35	%10

Soru: QA6.2. Gelecek 12 ay için beklentileriniz nelerdir? Gelecek 12 ayda ... daha iyi mi, daha kötü mü yoksa aynı mı olacak?

Seçenek: (ÜLKEMİZ)'deki ekonomik durum



Ülke durumunun değerlendirilmesi

Benzer değerlendirmeler Avrupa ülkeleri ortalaması ile karşılaştırılarak da elde edilmeye çalışılmıştır. Bu değerlendirmelerin hiç birinde kamuoyu geneli Türkiye'deki durumun Avrupa ülkeleri ortalamasından daha iyi olduğunu düşünmemektedir. Örneğin, ülkedeki ekonomik durumun Avrupa ortalamasından iyi olduğunu düşünenler ancak %22 (Bahar 2008'de %14) düzeyindedir. Oysa AB genelinde kendi tecrübelerinin Avrupa genelinden iyi olduğunu düşünenler %36 düzeyindedir. Benzer değerlendirmeler istihdam durumu, yaşam masrafları, enerji fiyatları ve genel yaşam kalitesi için de gözlenmektedir.

<i>Şimdi okuyacaklarımın her biri için kendi ülkenizindeki mevcut durumu Avrupa ülkelerinin ortalamasıyla karşılaştırırsanız...</i>							
Ülke ekonomisinin durumu	Çok iyi	Oldukça iyi	Oldukça kötü	Çok kötü	Bilmiyor	Daha İyi	Daha Kötü
AB 27 Bahar 2008	%4	%31	%39	%17	%9	%35	%56
AB 27 Güz 2008	%3	%33	%40	%15	%9	%36	%55
Türkiye Bahar 2008	%2	%12	%42	%35	%9	%14	%77
Türkiye Güz 2008	%4	%18	%43	%27	%8	%22	%70
Ülkedeki istihdam durumu	Çok iyi	Oldukça iyi	Oldukça kötü	Çok kötü	Bilmiyor	Daha İyi	Daha Kötü
AB 27 Bahar 2008	%4	%30	%40	%17	%9	%34	%57
AB 27 Güz 2008	%3	%28	%42	%17	%10	%31	%59
Türkiye Bahar 2008	%2	%8	%41	%40	%9	%10	%81
Türkiye Güz 2008	%2	%13	%43	%34	%8	%15	%77
Ülkedeki yaşam masrafları	Çok iyi	Oldukça iyi	Oldukça kötü	Çok kötü	Bilmiyor	Daha İyi	Daha Kötü
AB 27 Bahar 2008	%3	%18	%45	%27	%7	%21	%72
AB 27 Güz 2008	%2	%24	%45	%22	%7	%26	%67
Türkiye Bahar 2008	%2	%9	%41	%40	%8	%11	%81
Türkiye Güz 2008	%2	%13	%41	%36	%8	%15	%77
Ülkedeki enerji fiyatları	Çok iyi	Oldukça iyi	Oldukça kötü	Çok kötü	Bilmiyor	Daha İyi	Daha Kötü
AB 27 Bahar 2008	%2	%12	%43	%30	%13	%14	%73
AB 27 Güz 2008	%1	%17	%45	%22	%15	%18	%67
Türkiye Bahar 2008	%2	%8	%39	%40	%11	%10	%79
Türkiye Güz 2008	%2	%9	%38	%39	%12	%11	%77
Ülkedeki yaşam kalitesi	Çok iyi	Oldukça iyi	Oldukça kötü	Çok kötü	Bilmiyor	Daha İyi	Daha Kötü
AB 27 Bahar 2008	%9	%37	%33	%15	%6	%46	%48
AB 27 Güz 2008	%8	%42	%30	%14	%6	%50	%44
Türkiye Bahar 2008	%3	%10	%36	%42	%9	%13	%78
Türkiye Güz 2008	%3	%11	%41	%37	%8	%14	%78

Zaman içinde satınalma güçlerinin nasıl değiştiği sorgulandığında da Bahar 2008'de Türkiye'de %50 satınalma güçlerinin son beş yıl içinde azaldığını belirtmekteydi. Güz 2008'e gelindiğinde beş yıl öncesi ile karşılaştırıldığında satınalma güçlerinin düştüğünü belirtenlerin oranında bir azalma olmuş ve bu oran %45'te kalmıştır. Oysa bu oran AB genelinde daha yüksek olarak %51 düzeyindedir. Yani son beş yılda ya da son bir yılda durumlarının iyiye gittiğini söyleyenler Türkiye kamuoyu içinde azalmaktadır denilebilir.

<i>Satın alma gücünüzü düşünerek bugünkü durumunuzu beş yıl öncesi ile karşılaştırırsanız, alım gücünüz yükseldi mi, aynı mı kaldı yoksa düştü mü?</i>					
		Yükseldi	Neredeyse aynı kaldı	Düştü	Bilmiyor
Bahar 2008	AB 27	%19	%28	%52	%1
	Türkiye	%21	%27	%50	%2
Güz 2008	AB 27	%18	%29	%51	%2
	Türkiye	%23	%30	%45	%2

Benzer sorgulamaya farklı sorularla devam edildiğinde de genel eğilimin değişmediği gözlenmektedir. Örneğin, “*Ayın sonunda tüm faturalarınızı ödemekte güçlük çekiyorsunuz*” önermesine tamamen katılanlar 2008 baharından güzüne Türkiye’de %84’ten %78’e gerilemiş ancak AB genelinde ancak %46 düzeyi ile karşılaştırıldığında oldukça yüksek kalmıştır.

<i>Aşağıdaki önermeye ne derece katılıyor sunuz?</i> <i>Ayın sonunda tüm faturalarınızı ödemekte güçlük çekiyorsunuz.</i>				
	Bahar 2008		Güz 2008	
	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye
Tamamen katılıyorum	%16	%54	%15	%50
Katılma eğilimindeyim	%31	%30	%31	%28
Katılmama eğilimindeyim	%28	%9	%29	%12
Hiç katılmıyorum	%22	%4	%22	%7
CY	%3	%3	%3	%3
Katılıyorum	%47	%84	%46	%78
Katılmıyorum	%50	%13	%51	%19

“*Şu anki çocukların yaşamları gelecekte sizin nesile göre daha mı kolay olacak, daha mı zor olacak yoksa bir fark olmayacağını mı düşünüyorsunuz?*” sorusuna da Türkiye’de %60 daha zor yanıtını verirken bu oran AB genelinde de hemen hemen aynı düzeydedir. Bahardan güze gelindiğinde bu oranlarda anlamlı bir değişim gözlenmemiştir.

<i>Genel olarak, şu anki çocukların yaşamları gelecekte sizin nesile göre daha mı kolay olacak, daha mı zor olacak yoksa bir fark olmayacağını mı düşünüyorsunuz?</i>				
	Bahar 2008		Güz 2008	
	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye
Daha kolay	%17	%27	%16	%26
Daha zor	%61	%60	%62	%60
Ne daha zor ne daha kolay	%18	%10	%18	%10
CY	%4	%3	%4	%4

Benzer bir değerlendirme tüm araştırma ülkelerinde çocukların başka bir ülkeye göç etmekle daha iyi bir yaşamları olup olmayacağına dair yapılmıştır. Türkiye genelinde bu değerlendirmeye katılma eğiliminde olanlar (%37) AB genelinden (%25) yukarıdadır. Ancak Türkiye’de de bu önermeye katılmama eğiliminde olanların %41 gibi yüksek bir oranda olması ilgi çekicidir. AB ülkeleri arasında bu önermeye katılma eğiliminde olanların daha yüksek oranda olduğu ülkeler arasında Birleşik Krallık, Polonya, Litvanya ve Bulgaristan gelmektedir.

<i>Aşağıdaki önermeye ne derece katılıyor sunuz?</i> <i>(Türkiye’de) yaşayan çocuklar bir başka ülkeye göç etseler hayatları daha iyi olur.</i>		
	Güz 2008	
	AB 27	Türkiye
Katılma eğilimindeyim	%25	%37
Katılmama eğilimindeyim	%50	%41
Kararsız	%19	%14
CY	%6	%8

Ülkenin en önemli sorunları

AB ve Türkiye kamuoyları açısından ülkelerin karşı karşıya olduğu en önemli ilk iki sorun değerlendirmelerine bakıldığında ülke gündemlerindeki görece farklılıklar açıkça ortaya çıkmaktadır (Tablo Soru 8A).

Geçmiş araştırmalara bakıldığında şöyle bir örüntü gözlenmiştir. Türkiye kamuoyu için, Bahar 2006’da işsizlik, Bahar 2005’te de olduğu gibi, en başta görülen iki sorundan birisi olmuştur. İşsizliği; Bahar 2005’te ekonomik durum ve ardından da açık farkla terör, suç ve eğitim sistemi izlerken, Güz 2005’te ikinci sıraya, Bahar 2005’te %29’la ilk iki sorun listesine giren terörizm yerleşmiştir (%41). Ekonomik durum; Bahar 2005’de %37’den Güz 2005’de %29’a, Bahar 2006’da ise %25 düzeyine inmiştir. Terör konusu; Güz 2004’de %18’lik bir kesim tarafından ülke gündeminin en önemli ilk iki konusu arasına sokulurken bu oranın Bahar 2005’te %29’luk bir grup, Güz 2005’te de %41’lik bir grup tarafından vurgulanıyor olması dikkat çekicidir. AB ülkeleri genelinde ise Türkiye’deki bu gelişime tam karşıt bir eğilim mevcuttu. Güz 2004’de %16’lık bir kesim, terörizmi en önemli ilk iki sorun arasında görürken Bahar araştırmasında bu oran %10’a düşmüştür. Temmuz 2005’teki son terör saldırılarının ardından Güz 2005’de teröre verilen önem artmış görünmekle birlikte hala %14’lük düzeyiyle bu konuya Avrupa kamuoyu tarafından Türkiye kamuoyunun verdiği önemle kıyaslanamayacak kadar düşük düzeyde bir önem atfedilmiştir. Bahar 2006’ya gelindiğinde ise bir yıl öncesine geri dönmüş ve AB genelinde terörizm konusu ancak %10 tarafından ilk iki önemli sorun arasına sokulmuştur.

AB kamuoyu gündemiyle Türkiye gündemi arasında ilk iki sırada teröre verilen önem açısından bir farklılaşma gözlenirken, her iki tarafta da enflasyonun pek ön plana çıkmadığı göze çarpmaktadır. Türkiye’de enflasyona verilen önem Bahar 2005’te %11’den Güz 2005’te %8’e gerilerken, AB kamuoyunda bir puanlık ufak bir artışla ilk iki önemli sorun listesinde enflasyon %17’lik bir yer bulmuştur. Bahar 2006’ya gelindiğinde ise; Türkiye’de enflasyon sorununu ilk iki sorun arasına sokanlar yine %10 düzeyine çıkmıştır. AB genelinde ise enflasyonun önemindeki düşüş devam etmiştir.

Güz 2006'da enflasyonun bu konumunda bir değişiklik ne Türkiye ne de AB genelinde gözlenmiştir. Türkiye'de terör konusu Bahar 2006 da %44 ile en önemli iki sorun listesine girerken, Güz 2006'ya gelindiğinde bu oran tekrar artarak %52'ye ulaşmıştır. AB geneli için ise benzer bir artış gözlenmekte ve bahardan güze %10 dan %15'e bir artış söz konusudur.

Bahar 2007'de ise Güz 2006 ile karşılaştırıldığında terörün gündemdeki önemi artmamış aksine azalmış görülmektedir. Türkiye özelinde Bahar 2007 araştırmasının ağırlıklı olarak Nisan ayı içerisinde yapıldığı göz önüne alındığında bu sonuç şaşırtıcı değildir. Ancak tüm bu gelişmelere rağmen AB geneli ile Türkiye arasında bu konuda önemli bir algı ve gündem farklılığı devam etmiştir.

Güz 2007'ye bakıldığında Türkiye'de terör en önemli sorun listesinde başa geçmiş görünmektedir. Ekim ayında ülke gündemi düşünüldüğünde bu sonuç şaşırtıcı değildir. İşsizlik ve ekonomik durum açık ara farkla terör konusunu izlemektedir. AB ülkeleri gündeminde ise terör görece önemini bir önceki araştırma ile karşılaştırıldığında kaybetmiş ve ancak sekizinci sıraya yerleşmiştir.

Suç, AB kamuoyu tarafından Bahar 2005'ten Güz 2005'e bir puanlık bir artışla %24 ile üçüncü sıraya yerleştirilmişken, Bahar 2006'da, üç puanlık bir düşüşle (%21), AB ülkelerinin gündeminde en önemli iki sorunun arasına girmiştir. Güz 2006'da AB geneli için %23'lük bir kesim suçu en önemli iki sorun olarak algımlarken, Türkiye'de bu oran %11 olmuştur. Buna rağmen, Türkiye için de suç sorunu Bahar 2007'de ülke gündemindeki dördüncü önemli sorun olarak sıralanmıştır. Güz 2007'de de suç konusu ülke gündemindeki dördüncü sorun konumunu korumuştur. Bu konunun Türkiye gündemindeki sırası Güz 2004'te ancak yedinci sırada olduğu hatırlanırsa, görece önemindeki artış daha iyi ortaya çıkmaktadır.

Bahar 2008'e gelindiğinde göze çarpan gelişmeler şöyle sıralanabilir. Öncelikle terör Güz 2007 ile karşılaştırıldığında önemli oranda önemli sorun sıralamasından düşmüştür. Güz 2007'de %77 terörü en önemli iki sorun arasında koyarken Bahar 2008'de bu oran ancak %44'tür. Ancak işsizliğin ardından terör hala ülke gündeminin ikinci önemli sorunudur. İşsizlik Güz 2007'deki birincil önemine sahip değildir ve %57'den %55'e gerilemiştir ancak yine de birinci sıradadır ve ekonomik durumu en önemli iki sorun arasında koyanların oranındaki artışla birlikte (Güz 2007'de %23 iken Bahar 2008'de %35) değerlendirildiğinde ekonomik sorunların kamuoyu gözündeki öneminin arttığına işaret etmektedir. Buna bir de enflasyondaki %5'den %15'e yükseliş eklendiğinde ekonomik sorunların gündemdeki yükselişi daha bir önem kazanmaktadır. AB genelinde de işsizlik için olmasa da ekonomik durum (Güz 2007 de %17 Bahar 2008'de %20), enflasyon (Güz 2007 de %26 Bahar 2008'de %37) önemi artmış sorunlardır.

Suç hala dördüncü sorun konumundadır ama son bir yıldır ancak %10 tarafından en önemli iki sorun arasında konulmaktadır. AB genelinde suç çok daha önemsenen konumunu korumaktadır. Benzer şekilde sağlık hizmeti sistemi AB genelinde %20 civarında önemsenirken Türkiye'de ancak %4 civarında bir kitle ülkenin en önemli iki sorunu arasında bu sorunu koymaktadır. Göç AB genelinde Güz 2006 ile karşılaştırıldığında önemini yarı yarıya kaybetmiştir. Ancak yine de AB genelinde %11 göçü en önemli iki sorun arasında koyarken Türkiye'de hemen hemen hiç kimse bu sorundan bahis etmemektedir. Benzer şekilde iskan ya da ev edinme sorunları (housing) Türkiye'de bahsedilmezken AB genelinde %9 bu sorunu en önemli iki soruna rasında saymaktadır.

Soru 8A. Şu anda ülkenizin karşı karşıya olduğu en önemli iki sorun sizce nelerdir?								
	Bahar 2007		Güz 2007		Bahar 2008		Güz 2008	
	AB27	Türkiye	AB27	AB27	Türkiye	AB27	Türkiye	AB27
İşsizlik	%34	%62	%27	%34	%62	%27	%51	%26
Terör	%12	%50	%10	%12	%50	%10	%68	%5
Ekonomik durum	%20	%28	%17	%20	%28	%17	%32	%37
Suç	%24	%19	%24	%24	%19	%24	%5	%17
Fiyatların yükselmesi/enflasyon	%18	%9	%26	%18	%9	%26	%16	%37
Eğitim sistemi	%9	%7	%9	%9	%7	%9	%5	%7
Sağlık hizmeti sistemi	%18	%5	%21	%18	%5	%21	%4	%16
Vergilendirme	%8	%3	%9	%8	%3	%9	%2	%8
Emeklilik/Emekli Maaşları	%12	%2	%14	%12	%2	%14	%1	%10
Savunma/Dış ilişkiler	%2	%2	%2	%2	%2	%2	%1	%1
Göç	%15	%3	%15	%15	%3	%15	%1	%9
Çevreyi koruma	%7	%0	%7	%7	%0	%7	%1	%4
İskan	%8	%1	%8	%8	%1	%8	%0	%8
Enerji ile ilgili meseleler	%4	%1	%4	%4	%1	%4	%1	%5
Diğer	%1	%3	%2	%1	%3	%2	%1	%1
CY	%1	%1	%1	%1	%1	%1	%1	%1

Güz 2008’de Türkiye gündeminde öne çıkan konu %68 ile terör olmuştur. Oysa terör konusu AB ülkeleri arasında ancak %5 tarafından ilk iki önemli sorun arasında görülmektedir. İşsizlik ve ekonomik durum da yine geçen dönemlerde olduğu gibi ülke gündeminin başında görülmektedir. Suç konusuna verilen önemde bir düşme gözlenirken enflasyonda bir yükselme olmuştur Güz 2008 de. AB ülkelerinde de ekonomik konuların önemi yükselmektedir. Türkiye’de pek önemsenmeyen emeklilik, iskan, göç, sağlık ve eğitim sistemine dair sorunlar AB ülkelerinde hatırı sayılır öneme sahip konulardır.

Türkiyede işlerin nasıl ilerlediği üstüne değerlendirmeler

Ekonomik durum değerlendirmeleri ve ülkenin gündemindeki en önemli sorunlar irdelendikten sonra genel bir perspektif ile bakıldığında, Türkiye’de işler nasıl gidiyor sorusuna verilen yanıtların, Güz 2007’den Bahar ve Güz 2008’e gelindiğinde AB geneliyle karşılaştırıldığında, oldukça olumludan olumsuzu doğru geliştiği söylenebilir. Öyle ki, Güz 2007’de görüşülenlerin %48’i işler doğru yönde ilerliyor derken %37’lik bir grup da bu görüşün karşısında yer almaktaydı. Oysa Bahar 2008’de işler doğru yönde ilerliyor diyenler %17’ye gerilemiş ve yanlış yönde ilerliyor diyenler ise %72’ye yükselmiştir. Güz 2008’de ise işlerin doğru yönde ilerlediğini düşünenler biraz artmışsa da genel olarak kanaatin (%64) işlerin yanlış yönde ilerlediği doğrultusunda oluştuğunu gözlemliyoruz. AB genelinde de benzer ancak daha ufak bir gerileme vardır iyimser değerlendirmelerde. AB genelinde bu iki seçeneğin dışında cevabı bilemediğini ya da ne birinci ne de ikinci seçeneğin geçerli olduğunu söyleyenler %23’e karşılık gelirken bu grup Türkiye’de ancak %14’tür.

Sizce şu anda ülkenizde işler, genel olarak, doğru yönde mi, yoksa yanlış yönde mi ilerliyor?					
		İşler doğru yönde ilerliyor	İşler yanlış yönde ilerliyor	Hiçbiri	Bilmiyor
Güz 2007	AB 27	%34	%41	%20	%5
	Türkiye	%48	%37	%3	%12
Bahar 2008	AB 27	%32	%45	%19	%4
	Türkiye	%17	%72	%3	%8
Güz 2008	AB 27	%28	%49	%19	%4
	Türkiye	%22	%64	%2	%12

Ülkede işlerin genelde nasıl ilerlediği konusundaki değerlendirmelere ülkeler temelinde bakıldığında Bahar 2008’de Türkiye’deki %72’lik ‘yanlış yönde ilerliyor’ görüşünün üzerinde bir negatif değerlendirme hiçbir ülkede görülmemekteydi. Güz 2008’e gelindiğinde ise Yunanistan, Fransa, Macaristan, Litvanya’da ülkenin yanlış yönde ilerlediği görüşünü savunanlar Türkiye’dekinden daha büyük bir gruptur.

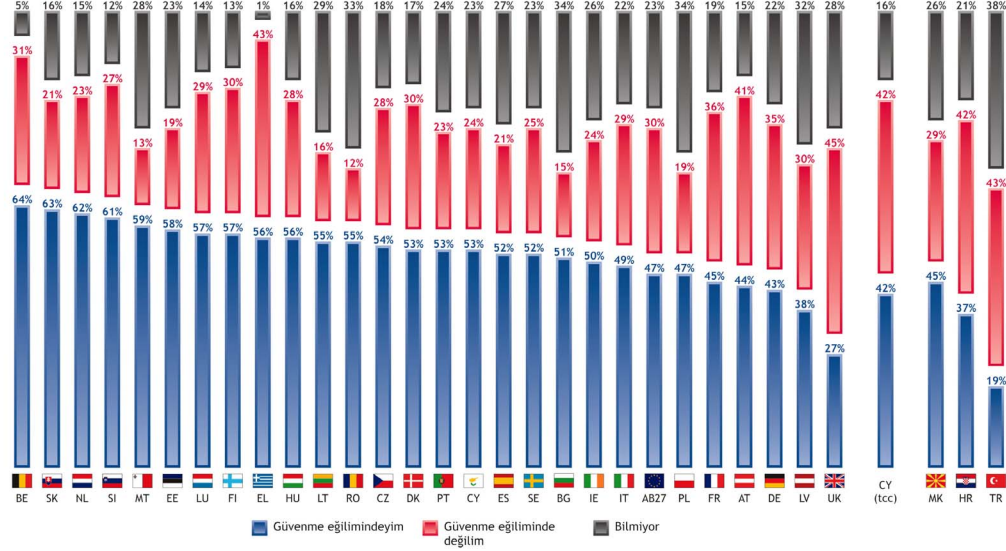
Avrupa Kurumlarına Güven

Avrupa kurumlarına güven sorusuna verilen cevaplarda Türkiye ve AB geneli arasında dikkate değer farklılıklar gözlenmektedir. AB genelinde sorgulanan dört kuruma yaklaşık %40 ile %50 arasında güvenen kitle gözlenirken %20 civarında bir kitle de fikir beyan edememektedir. Güvenmeme eğiliminde olanlar %30 ile 40 arasında değişmektedir. Oysa Türkiye’de ancak yaklaşık beş kişiden biri aynı kurumlara güvenme eğiliminde iken hemen hemen üç kişiden biri de fikir beyan edememektedir. Güvenmeme eğiliminde olan kesim ise %40 civarındadır. Yani Türkiye’de Avrupa kurumlarına güvenin oldukça düşük seyrettiği gözlenmektedir. Öyle ki, bu kurumların hiç birine güvenme oranı Türkiye’dekinden düşük değildir AB genelinde.

	AB-27			Türkiye		
	Güvenme Eğilimindeyim	Güvenmeme Eğilimindeyim	CY	Güvenme Eğilimindeyim	Güvenmeme Eğilimindeyim	CY
Avrupa Parlamentosu	%51	%41	%18	%20	%42	%38
Avrupa Komisyonu	%47	%30	%23	%19	%43	%38
AB Konseyi	%42	%29	%29	%18	%43	%39
Avrupa Merkez Bankası	%48	%30	%22	%20	%42	%38

Soru: QA18.2. Her biri için, güvenme eğiliminde olup olmadığınızı lütfen söyley misiniz?

Seçenek: Avrupa Komisyonu



Kurumlara güven

Kurumlara güven sorusuna verilen cevaplarda Türkiye ve AB geneli arasında dikkate değer farklılıklar olduğu kadar birkaç ilginç benzerlik de gözlenmektedir. AB genelinde adalet ve yargı sistemi ile AB ve Birleşmiş Milletler en güvenilen kurumlar olarak görülürken Türkiye’de AB ve Birleşmiş Milletler’e duyulan güven düşük ancak adalet ve yargı sistemine duyulan güven diğer kurumlara göre yüksektir.

Türkiye’de siyasi kurumlara olan güven AB genelinden yüksek görünmektedir. Siyasi partilere güven Güz 2007’ye göre düşmüş (%23’ten %18’e) ancak Bahar 2008’e göre değişmemiştir. Hükümete (%48) ve Meclis’e (%49) güvenme eğiliminde olanlar AB genelinden yüksek orandadır ancak ikisinde de Güz 2007’ye göre önemli düşüşler vardır. Ancak Avrupa Birliği’ne güvenme eğiliminde olanlar AB genelinde %47 iken (Bahar 2008’de %50) Türkiye’de ancak %27 (Güz 2007’de %25 Bahar 2008’de %31) düzeyindedir. AB’ye olan güven Türkiye’de Güz 2007’ye göre biraz artarken AB genelinde hemen hemen aynı düzeydedir. Adalet ve yargı sistemine olan güven Türkiye’de AB genelinden yaklaşık %8 puan daha yüksektir. Belediyelere olan güven ise AB genelinin %13 puan kadar altındadır.

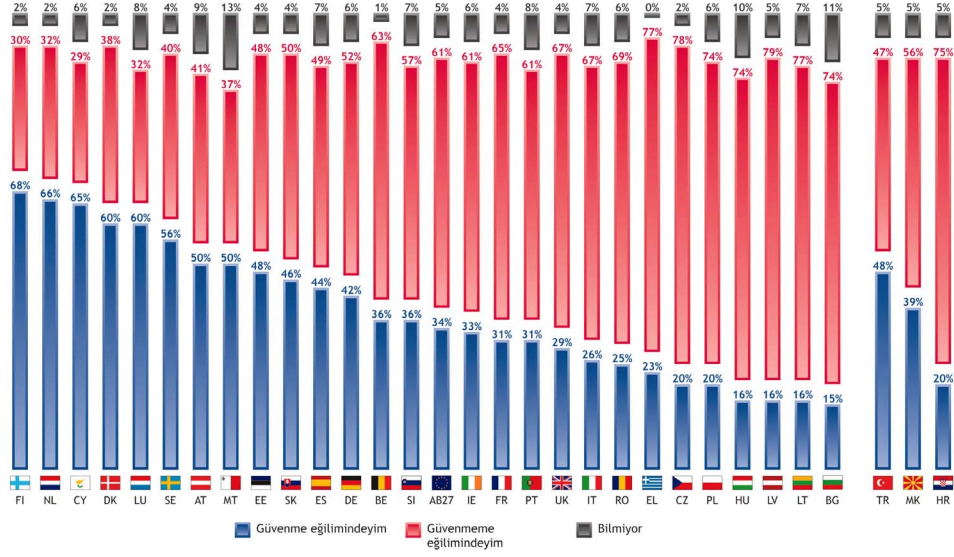
	AB-27		Türkiye	
	Güvenme Eğilimindeyim		Güvenme Eğilimindeyim	
	Bahar 2008	Güz 2008	Bahar 2008	Güz 2008
Meclis	%34	%34	%47	%49
Adalet & Yargı Sistemi	%46	%48	%60	%56
Hükümet	%32	%34	%47	%48
Avrupa Birliği	%50	%47	%31	%27
Siyasi Partiler	%18	%20	%18	%22
Birleşmiş Milletler	%54	%50	%23	%24
NATO		%43		%26
Belediyeler		%50		%37

Türkiye’de hükümete güven Güz 2007’de AB genelinde hükümetlere olan %34 düzeyindeki güvenin oldukça üzerinde ve %63 (Bahar 2007’de %71) düzeyindeydi. Benzer şekilde Türkiye’de Meclis’e olan güven de AB genelinin oldukça üzerinde seyretmekteydi. Bu genel gözlem hala geçerli olmakla birlikte Güz 2007’den Bahar 2008’e gelindiğinde Türkiye’de hükümete olan güven %63’ten %47’ye gerilemiştir. Benzer bir eğilim Meclis’e olan güvende de gözlenmektedir. Bu gelişmeyle eş zamanlı olarak hükümete güven duymama eğiliminde olanlar Güz 2007’de %30’dan Güz 2008’e gelindiğinde %47’ye yükselmiştir. AB genelinde hükümete güvenmeme eğiliminde olanlar %61 düzeyindedir.

<i>Size belirli kurumlara ne kadar güvendiğinizi sormak istiyorum. Size okuyacağım her bir kuruma güvenme eğiliminde olup olmadığınızı belirtir misiniz?</i>						
	AB-27			TÜRKİYE		
	Güvenme eğiliminde	Güvenmeme eğiliminde	CY	Güvenme eğiliminde	Güvenmeme eğiliminde	CY
Hükümet-Güz 2008	%34	%61	%5	%48	%47	%5
Hükümet- Bahar 2008	%32	%62	%6	%47	%47	%6
Hükümet-Güz 2007	%34	%59	%7	%63	%30	%7
Hükümet-Bahar 2007	41%	53%	6%	71%	25%	4%
Hükümet-Güz 2006	30%	62%	8%	63%	33%	4%
Meclis-Güz 2008	%34	%58	%8	%49	%45	%6
Meclis- Bahar 2008	%34	%58	%8	%47	%46	%7
Meclis-Güz 2007	%35	%56	%9	%64	%28	%8
Meclis-Bahar 2007	43%	50%	7%	74%	22%	4%
Meclis-Güz 2006	33%	58%	9%	64%	32%	4%

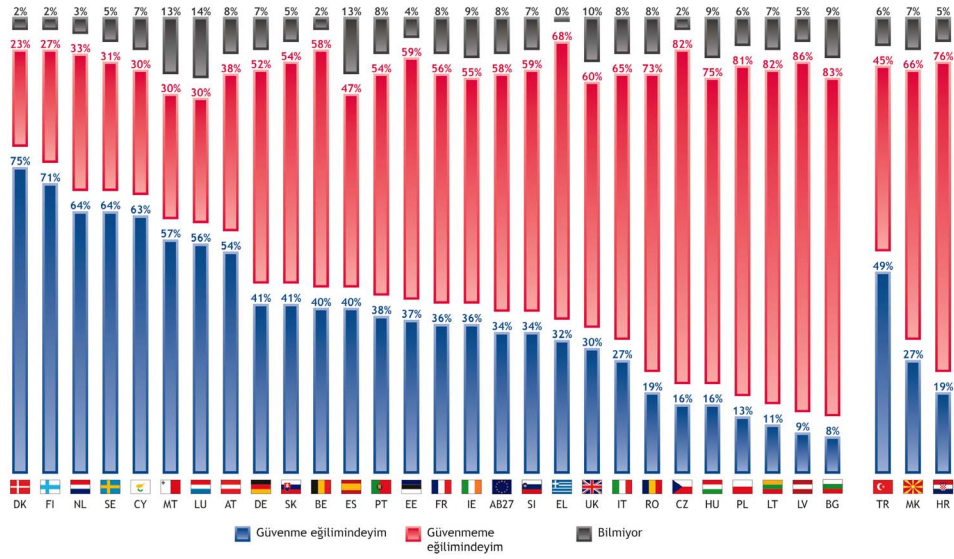
Soru: QA12.4. Size belirli kurumlara ne kadar güvendiğinizi sormak istiyorum. Size okuyacağım her bir kuruma güvenme eğiliminde olup olmadığınızı belirtir misiniz?

Seçenek: (MİLLİYET) Hükümeti



Soru: QA12.5. Size belirli kurumlara ne kadar güvendiğinizi sormak istiyorum. Size okuyacağım her bir kuruma güvenme eğiliminde olup olmadığınızı belirtir misiniz?

Seçenek: (MİLLİYET) Büyük Millet Meclisi

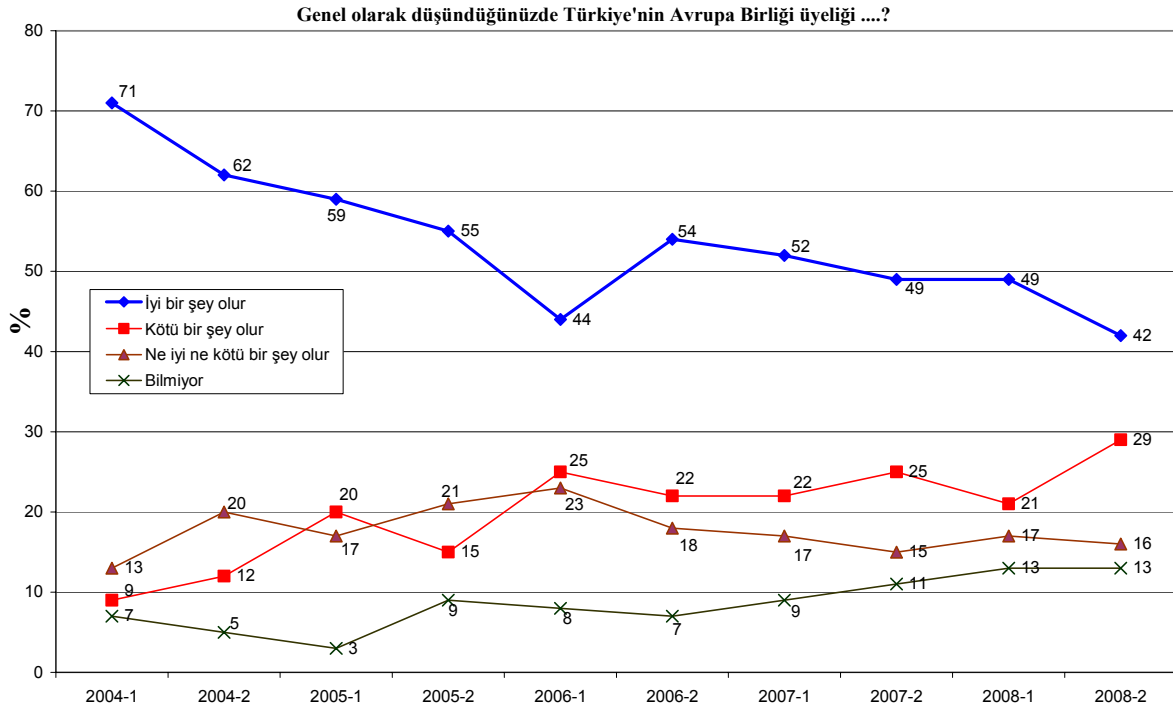


3.- AB HAKKINDA GÖRÜŞLER

Türkiye Kamuoyunun üyelik hakkındaki görüşleri

Türkiye kamuoyunun %42'si (Güz 2006 da %54'ü, Bahar 2007'de %52'si ve Güz 2008 ve Bahar 2008'de %49'u) AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünmektedir. Bu soru özelinde Bahar 2006'da AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünen %44'lük oranın da altında bir düzey yakalanırken Güz 2007 ve Bahar 2008 düzeylerinin altına gerilemiştir. Üyeliğin kötü bir şey olacağını düşünenler ise %29 (Bahar 2007'de %22 Güz 2007'de ise %25 Bahar 2008'de %21) ile şimdiye kadarki en yüksek düzeyi tutturmuştur. Üyelik ne iyi ne kötü olur diyerek kararsız bir tavır sergileyenler Güz 2006'dan bu yana koruduğu %15-17 arasındaki düzeyini korumaktadır.
































AB üyeliğinin kötü bir şey olacağı fikrini destekleyenler 2004 başında ancak %9 iken bu oran Bahar 2005'te iki katından biraz fazla olarak %20'ye çıkmış ve bir yıl sonrasında, Bahar 2006'da, %25'i bulmuştur. Bahar 2006'dan Bahar 2007'ye dek bu düzeyin altında seyreden AB üyeliğinin kötü bir şey olacağını düşünenler Güz 2007'de yeniden %25 düzeyine erişmiştir. Ancak Bahar 2008'e gelindiğinde AB üyeliğinin kötü bir şey olacağını düşünenler yine düşerek %21 düzeyine inmiştir. Ancak Güz 2008'deki %29'luk düzey son dört yıldır neredeyse her üç kişiden birinin AB üyeliğinin kötü bir şey olacağını düşünmesinin söz konusu olduğu düzeye erişmiş görünmektedir.

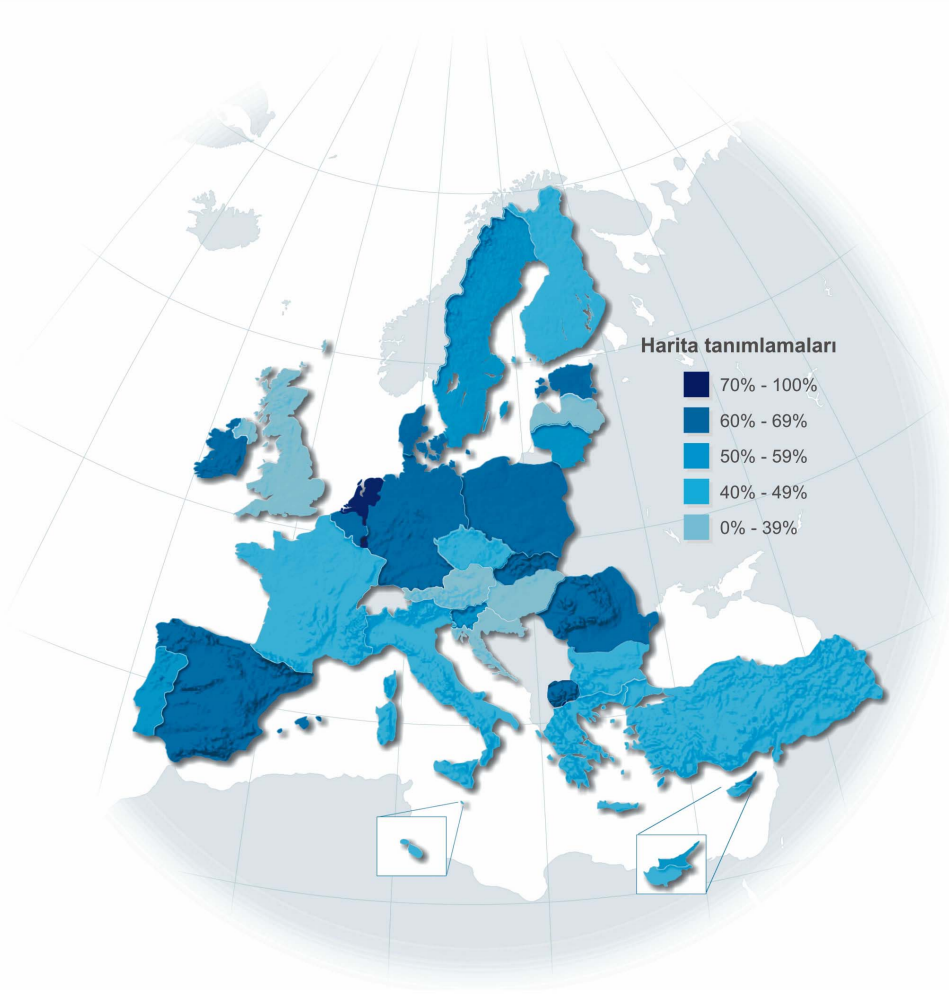


Aşağıdaki haritadan da görüleceği gibi Türkiye'de son bir yıldır değişmeyen %42'lik AB üyeliği iyi bir şey olur ya da halen üye olanlar için iyi bir şey oldu görüşü AB genelinde aralarında Birleşik Krallık, Avusturya, Macaristan, Litvanya, Kıbrıs Cumhuriyeti, İtalya, altı ülkede daha düşük destek bulmaktadır.

Soru: QA9a. Genel olarak düşündüğünüzde (ÜLKEMİZ)'nin Avrupa Birliği üyeliği

Yanıtlar: İyi bir şey mi olur

	NL	80%
	LU	71%
	IE	67%
	RO	66%
	BE	65%
	PL	65%
	DK	64%
	DE	64%
	ES	62%
	SK	62%
	EE	61%
	SE	59%
	SI	59%
	LT	55%
	AB27	53%
	PT	50%
	FR	49%
	FI	48%
	BG	48%
	CZ	46%
	MT	46%
	EL	45%
	IT	40%
	CY*	40%
	AT	39%
	UK	32%
	HU	31%
	LV	27%
* CY(tcc) = 53%		
	MK	62%
	TR	42%
	HR	23%

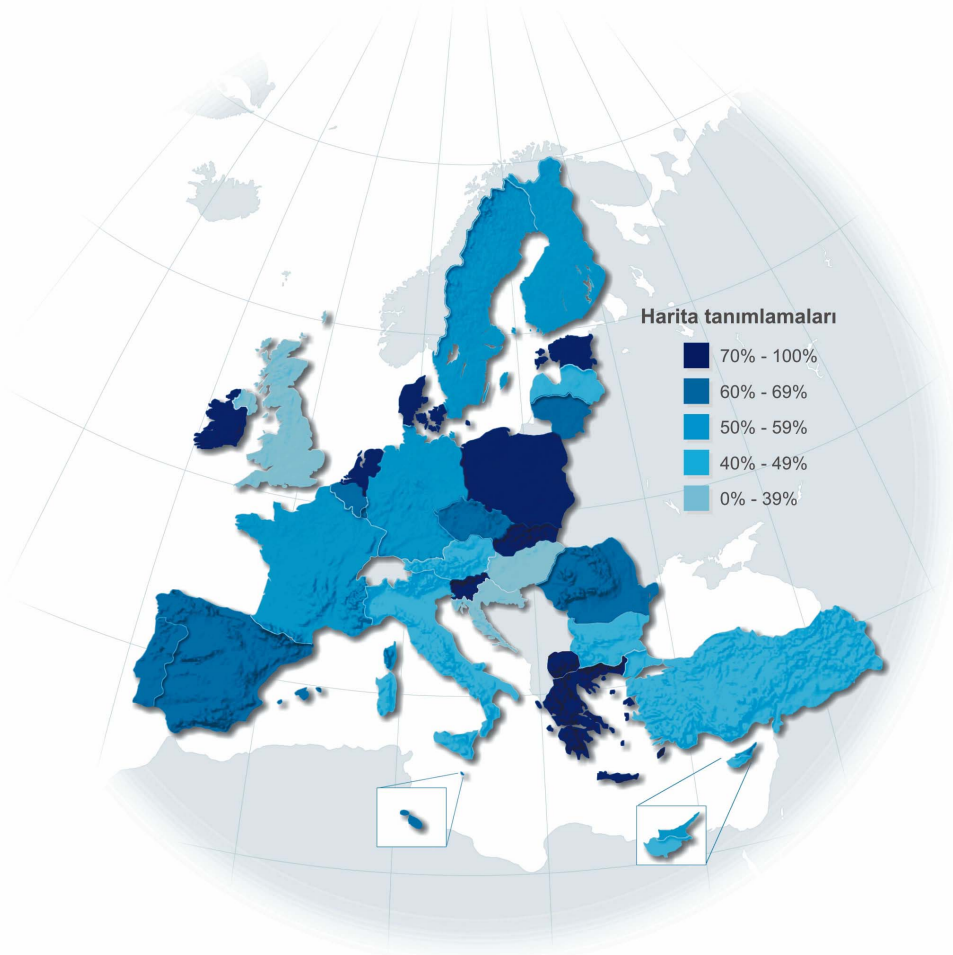


AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünen kitle her ne kadar ancak %42 düzeyinde de olsa genel olarak üyeliğin ülkeye fayda sağlayacağı görüşüne verilen destek %48 ile daha yukarıdadır. AB geneline bakıldığında üyeliğin fayda sağladığını düşünenler %56 düzeyindedir. AB genelinde aralarında Birleşik Krallık, Avusturya, Macaristan, Kıbrıs Cumhuriyeti ve, İtalya'nın bulunduğu beş ülkede bu görüş daha düşük destek bulmaktadır.

Soru: QA10a. Herşeyi göz önünde bulundurduğunuzda, (ÜLKEMİZ) Avrupa Birtliği'ne üye olmakla fayda sağlar mı yoksa sağlamaz mı?

Yanıtlar: Evet, fayda sağlar

IE	79%
EE	78%
SK	77%
DK	76%
NL	76%
PL	73%
SI	71%
EL	70%
LT	69%
RO	69%
BE	68%
LU	68%
ES	63%
CZ	62%
PT	60%
MT	60%
DE	58%
FI	57%
AB27	56%
SE	53%
FR	51%
LV	48%
AT	47%
CY*	43%
BG	43%
IT	41%
UK	39%
HU	39%
MK	74%
TR	48%
HR	33%



AB'nin genel imajı

Soru A13 tablosunda AB'nin genel imajı hakkında bulgular özetlenmiştir. Burada göze çarpan AB üye ülkeleri genelinde Bahar 2005'ten Güz 2008'e AB imajının olumsuzla doğru kaymasına paralel Türkiye'de de bezer bir gelişmenin söz konusu olmasıdır. Türkiye'de Bahar 2005'te %43'lük bir kitle AB'nin olumlu bir imajı olduğunu ifade ederken, bu oran Güz 2006'da %55'e çıkmıştır. Bahar 2007'ye gelindiğinde ise AB genelinde olumlu görüş

artarken Türkiye’de ufak da olsa bir gerileme söz konusudur. Ancak Bahar 2007’de Türkiye’de AB imajının olumlu olduğunu belirtenler %53 ile AB genelinden (%52) bir puan yukarıda kalmıştır. Güz 2007’de ise AB geneli ve Türkiye’de benzer düşüşler gözlenmektedir ve her iki tarafta da olumlu imaj sahipleri %50’nin hemen altında kalmaktadır.

Bahar 2008’e gelindiğinde de %50’nin hemen altında kalan olumlu görüş oranı sürmektedir. AB genelinde de anlamlı değişim gözlenmeksizin olumlu görüş düzeyi %48’de kalmıştır. Güz 2008’de ise gerek Türkiye’de gerek AB genelinde AB’nin imajında olumsuzla doğru bir kayış gözlenmektedir. Türkiye’de AB’nin imajını olumlu değerlendirenlerin oranı %41 ile Bahar 2005’in de gerisine düşmüştür. AB genelinde de olumlu imaj belirtenlerin oranı son üç yılın en düşük seviyesindedir.

<i>Soru A13. Genel olarak AB'nin sizin gözünüzdeki imajı çok mu olumlu, biraz mı olumlu, ne olumlu ne olumsuz mu, biraz mı olumsuz yoksa çok mu olumsuz?</i>										
	AB-25		AB-27			Türkiye				
	Güz 2006	Bahar 2007	Güz 2007	Bahar 2008	Güz 2008	Güz 2006	Bahar 2007	Güz 2007	Bahar 2008	Güz 2008
Çok olumlu	7	11	8	7	6	20	27	24	17	11
Biraz olumlu	39	41	41	41	39	35	26	24	32	30
Ne olumlu ne olumsuz	34	31	34	35	36	15	12	16	16	17
Biraz olumsuz	14	12	10	12	13	11	12	12	13	17
Çok olumsuz	4	3	4	3	4	13	15	16	15	14
Bilmiyor	3	2	3	2	2	6	8	8	7	11
Olumlu	46	52	49	48	45	55	53	48	49	41
Olumsuz	17	15	14	15	17	24	27	28	28	31

AB imajı ile yakından ilintili olarak alınan bir diğer değerlendirme ise AB’nin kişilere şahsen ne ifade ettiğine yöneliktir. Bu soruya verilen yanıtlara bakıldığında gerek Bahar 2007’de gerek Bahar 2008’de ekonomik refah ön plana çıkmaktadır. Her iki araştırmada da demokrasi ikinci sırada gelmekte ve AB içinde serbest dolaşım Bahar 2008’de ikinciliği paylaşır bir orandadır. AB geneli için ise AB serbest dolaşım ve Euro ardından barış ve demokrasi anlamına gelmektedir. Bu konular Türkiye kamuoyu için başta gelen konular arasında değildir.

Benzer eğilimler Güz 2008’de de devam etmektedir. Türkiye’de AB’nin en başta ifade ettiği ekonomik refah iken AB genelinde Birlik içinde serbest seyahat, okuma ve çalışma özgürlüğüdür. Barış Türkiye’de Bahar 2007 düzeyinin yarısı kadar ifade edilirken sosyal güvenlik de yaklaşık 5 puanlık bir gerileme ile %17 düzeyine düşmüştür.

<i>Soru 14. AB size şahsen ne ifade etmektedir?</i>						
	Bahar 2007		Bahar 2008		Güz 2008	
	AB27	Türkiye	AB27	Türkiye	AB27	Türkiye
Barış	33	27	26	16	27	14
Ekonomik refah	20	31	17	37	17	32
Demokrasi	22	14	21	22	21	13
Sosyal güvenlik	10	22	9	16	9	17
AB içinde herhangi bir yer için seyahat etme, okuma ve çalışma özgürlüğü	52	28	49	22	44	23
Kültürel çeşitlilik	27	17	22	10	20	11
Dünyada etkin söz sahibi olma	26	13	22	9	23	10
Euro	39	10	35	10	34	6
İşsizlik	14	17	11	11	11	10
Bürokrasi	21	3	18	5	17	2
Para israfı	20	5	19	4	19	7
Kültürel kimliğimizin kaybolması	12	17	11	13	11	19
Daha fazla suç	17	7	15	3	14	3
Dış sınır bölgelerinde yetersiz kontrol	18	5	18	4	16	4
Diğer	2	2	1	5	1	1
CY	3	15	4	12	4	18

Avrupa Birliği'nin genel yapısı hakkında farkındalık

AB imajı ile yakından ilintili olan kurumsal yapıya hakim bir bilgi düzeyi olup olmadığını anlamak amacıyla birkaç soru sorulmuştur. Kurumların isimlerini duymuşluk düzeyinde de olsa Türkiye'de AB genelinin gerisinde kalınmasına rağmen %60 ve üzerinde bir kitlenin kurumların isimlerini duymuşlukları vardır. Bahar 2008 ile karşılaştırıldığında Avrupa Merkez Bankası dışındaki tüm kurumların isim duyulmuşluklarında Türkiye'de 4-5 puanlık düşüşler gözlenmektedir. Oysa AB genelinde ya aynı düzey korunmakta, ya da isim duyulmuşluklarında ufak da olsa artış gözlenmektedir.

<i>Soru 16. Aşağıdaki kurumları duydunuz mu?</i>			
Avrupa Parlamentosu	Evet	Hayır	CY
AB 27	%87	%12	%1
Türkiye	%65	%27	%8
Avrupa Komisyonu	Evet	Hayır	CY
AB 27	%77	%21	%2
Türkiye	%60	%32	%8
Avrupa Birliği Konseyi	Evet	Hayır	CY
AB 27	%64	%33	%3
Türkiye	%61	%31	%8
Avrupa Merkez Bankası	Evet	Hayır	CY
AB 27	%77	%21	%2
Türkiye	%61	%31	%8

Aynı kurumlar hakkında bir diğer soru da bunların AB için önemli rol oynayıp oynamadıklarına dair değerlendirmelerdir. Burada gözlenen AB genelinde her kurum için daha düşük oranda bir grup bu kurumların AB genelinde önemli bir rol oynadığını söylemektedir. Yani Türkiye kamuoyu hem isimlerine aşinalık anlamında daha düşük düzeyde bu kurumları tanımaktadır, hem de bunların rollerini AB genelinden daha düşük görmektedir. Güz 2008’de bu değerlendirmelerde Bahar 2008’e göre kurumların önemli rol oynadığını düşünen grupların önemli ölçüde küçüldüğü de gözlenmektedir. Oysa AB genelinde bu açıdan önemli değişimler gözlenmemektedir.

<i>Soru 16. Aşağıdaki kurumlardan hangilerinin Avrupa Birliği için önemli rol oynadığını düşünüyorsunuz?</i>			
Avrupa Parlamentosu	Önemli	Önemli değil	CY
AB 27	%74	%12	%14
Türkiye	%51	%8	%41
Avrupa Komisyonu	Önemli	Önemli değil	CY
AB 27	%68	%11	%21
Türkiye	%48	%9	%43
Avrupa Birliği Konseyi	Önemli	Önemli değil	CY
AB 27	%61	%12	%27
Türkiye	%49	%8	%43
Avrupa Merkez Bankası	Önemli	Önemli değil	CY
AB 27	%73	%8	%19
Türkiye	%49	%9	%42

Açıkça yukarıdaki bilgi değerlendirmeleri öznel ve kişilerin kendi beklenti ve değerlendirmelerine bağlıdır. Aşağıda ana sonuçları verilen soruda ise kişilere doğru cevapları bilinen birkaç bilgi sorusu sorulmuştur. Bu sorulara verilen doğru cevaplar Türkiye’de AB genelinin oldukça altındadır. Öyle ki Türkiye’de bu sorulara cevap vermeyen kitle AB genelinin yaklaşık iki katından fazla ve %55 düzeyindedir. Yani görüşülenlerin yaklaşık yarısı bu sorulara yanıt bile vermemiştir. Doğru cevap verenler ise AB genelinin yarısından bile azdır (%17). Bu göstergelerde Bahar 2008’e göre bilgi düzeyinde gerileme anlamında bir kötüleşme gözlenmektedir.

<i>Soru 24. Avrupa Birliği ile ilgili aşağıdaki önermelerin doğru olup olmadığı hakkında ne düşünüyorsunuz?</i>			
Avrupa Birliği şuanda 15 üye ülkeden oluşur.	Doğru	Yanlış	CY
AB 27	%21	%55	%24
Türkiye	%27	%17	%56
İsviçre Avrupa Birliğine üyedir.	Doğru	Yanlış	CY
AB 27	%16	%64	%20
Türkiye	%28	%17	%55
Her altı ayda bir, farklı bir üye devlet Avrupa Birliği Konseyi başkanı olur.	Doğru	Yanlış	CY
AB 27	%54	%19	%27
Türkiye	%27	%14	%59
Euro bölgesi şuanda 12 üye ülkeden oluşur.	Doğru	Yanlış	CY
AB 27	%31	%38	%31
Türkiye	%42	%9	%49
Ortalama	Doğru Cevap	Yanlış Cevap	CY
AB 27	%53(50)	%22(24)	%25(26)
Türkiye	%17(24)	%28(25)	%55(51)

Parantez içindeki değerler Bahar 2008'e aittir.

Avrupa kurumlarına güven

Avrupa kurumlarına pek aşina olmayan, onların AB işleyişinde pek önemli olmadıklarını düşünen ve genel AB bilgi düzeyi de objektif sorular temelinde bakıldığında düşük olan Türkiye kamuoyu yine de bu kurumlara güvenme eğiliminde midir? Aşağıda Tablo Soru 18 den de görülebileceği gibi bu sorunun yanıtı AB genelinden daha düşük bir güvenme eğilimini ortaya koymaktadır. Tüm sorgulanan kurumlar için güven düzeyi AB genelinin yarısı ya da daha azına karşılık gelmektedir.

Bahar 2008'e göre bakıldığında Avrupa kurumlarına duyulan güvenin genelde düşme eğiliminde olduğu görülmektedir. Avrupa Merkez Bankası dışındaki tüm kurumlarda bu düşüş yaklaşık 3-5 puan arasında seyretmektedir.

<i>Soru 18. Bu kurumlardan hangilerine güvenme yada güvenmeme eğilimindesiniz?</i>				
Avrupa Parlamentosu		Güvenme Eğilimindeyim (%)	Güvenmeme Eğilimindeyim (%)	CY (%)
Bahar 2008	AB 27	52	27	21
	Türkiye	25	41	34
Güz 2008	AB 27	51	31	18
	Türkiye	20	42	38
Avrupa Komisyonu		Güvenme eğilimindeyim	Güvenmeme eğilimindeyim	CY
Bahar 2008	AB 27	47	27	26
	Türkiye	23	40	37
Güz 2008	AB 27	47	30	23
	Türkiye	19	43	38
Avrupa Birliği Konseyi		Güvenme eğilimindeyim	Güvenmeme eğilimindeyim	CY
Bahar 2008	AB 27	43	26	31
	Türkiye	24	39	37
Güz 2008	AB 27	42	29	29
	Türkiye	18	43	39
Avrupa Merkez Bankası		Güvenme eğilimindeyim	Güvenmeme eğilimindeyim	CY
Bahar 2008	AB 27	50	24	26
	Türkiye	21	39	40
Güz 2008	AB 27	48	30	22
	Türkiye	20	42	38

AB'nin geleceği ve genişleme

Türkiye'de AB genişlemesi fikrine verilen destek AB genelinden daha yukarıdadır. Ancak bu fikre verilen destek gerek AB genelinde, gerek Türkiye'de Bahar 2008'e göre destek kaybetmiştir. Öyle ki Güz 2008'de artık yüzde ellinin altında bir kitle AB'nin gelecek yıllarda diğer ülkeleri de içine alarak genişlemesi fikrine destek vermektedir. Ancak AB genelinin neredeyse üç katı büyüklüğünde bir kitlenin bu konu hakkında bir fikri yoktur.

<i>Soru 37.4. Avrupa Birliği'nin gelecek yıllarda diğer ülkeleri de içine alarak genişlemesi konusunda fikriniz nedir?</i>		
	AB 27	Türkiye
Destekliyorum	%44 (47)	%45 (52)
Karşıyım	%43 (39)	%21 (28)
CY	%13 (14)	%34 (20)

AB Hakkında görüşler

AB hakkında özellikle vatandaşların AB karar süreçlerine katılımı ve etkisi konusunda birkaç ayrıntılı soru ile görüşler alınmıştır. Gerek Türkiye'de gerek AB genelinde sıradan vatandaşların fikirlerinin dikkate alındığı fikri pek destek bulmamaktadır. Ulusal karar süreçlerinde sıradan vatandaşların fikirlerinin dikkate alındığı fikri ise AB genelinde daha yüksek oranda kabul görmektedir. Ancak Türkiye'de bu fikre katılma oranı AB süreçlerinde

fikirlerin dikkate alındığı görüşüyle karşılaştırıldığında daha da düşüktür (AB için %27 Türkiye için %22). Yani sıradan vatandaş fikirlerinin AB’de dikkate alınacağı görüşüne Türkiye’de dikkate alınacağı değerlendirmesinden daha yüksek oranda katılmaktadır.

Gerek AB genelinde gerek Türkiye’de AB’nin nasıl işlediği pek anlaşılmamaktadır. Ancak bu konuda Türkiye’de fikir dahi yürütmeyen kesim %26 gibi yüksek bir düzeydedir. Türkiye’nin AB karar süreçlerinde bir üye olarak bulunmaması nedeniyle görüşlerinin AB’nde göz önüne alınmadığı (%55) ve hatta AB’nin kendi görüşlerini Türkiye’ye dayattığı görüşü (%56) geniş kabul bulmaktadır. Aynı mantığın bir devamı olarak AB’nin Türkiye vatandaşlarını ilgilendiren konulara karşı hassas olmadığı görüşü de geniş kabul görmektedir (%56). Ancak AB’nin Türkiye vatandaşlarını ilgilendiren konulara karşı hassas olmadığını düşünen kamuoyu kendi hükümetinin de Avrupa vatandaşlarını ilgilendiren konulara karşı da hassas olmadığını (%36) düşünmektedir.

Soru 15. Size okuyacağım her bir ifadeye katılma eğiliminde olup olmadığınızı belirtebilir misiniz?

Benim fikirlerim Avrupa Birliği'nde dikkate alınacaktır	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Bilmiyor
AB 27	%30	%61	%9
Türkiye	%27	%54	%19
Benim fikirlerim (Türkiye'de) dikkate alınmaktadır	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Bilmiyor
AB 27	%46	%48	%6
Türkiye	%22	%61	%17
Avrupa Birliği'nin nasıl işlediğini anlıyorum	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Bilmiyor
AB 27	%41	%51	%8
Türkiye	%26	%48	%26
(Türkiye'nin) fikirleri Avrupa Birliği'nde göz önüne alınmaktadır	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Bilmiyor
AB 27	%60	%31	%9
Türkiye	%24	%55	%21
Avrupa Birliği kendi görüşlerini (Türkiye'ye) dayatmaktadır	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Bilmiyor
AB 27	%60	%27	%13
Türkiye	%56	%23	%21
Türk hükümeti, Türkiye vatandaşlarını ilgilendiren konulara karşı hassastır.	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Bilmiyor
AB 27	%43	%48	%9
Türkiye	%30	%48	%22
Avrupa Birliği, Türkiye vatandaşlarını ilgilendiren konulara karşı hassastır.	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Bilmiyor
AB 27	%30	%55	%15
Türkiye	%20	%56	%24
Türk hükümeti, Avrupa vatandaşlarını ilgilendiren konulara karşı hassastır.	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Bilmiyor
AB 27	%42	%41	%17
Türkiye	%38	%36	%26

Avrupa Parasal Birliği ve AB üyesi ülkelerin ortak bir dış politika izlemesi ve ortak bir savunma ve güvenlik politikası konularında AB kamuoyunda yerleşen bir destek olduğu gözlenmektedir. Parasal Birlik için %61, ortak dış politika için de %68 gibi yüksek bir destek vardır. Ortak güvenlik politikası konusundaki destek daha da yüksek olarak %75 düzeyindedir. Türkiye kamuoyunda ise her üç konuda da bir fikir oluştuğunu söylemek güçtür. Görüşülenlerin yaklaşık üçte biri ortak Avrupa politikalarını desteklerken diğer üçte biri karşı görünmektedir. %29 ile 34 arasında değişen oranlarda da karar veremeyen kitle mevcuttur.

AB'nin genişlemesine %45'lik bir destek var iken AB genelinde buna karşı olan grup da hemen hemen aynı büyüklüktedir. Avrupanın yapılanma hızı hakkındaki değerlendirmeler ise oldukça belirsiz bir görünümündedir. %39 AB genelinde Avrupa'nın yapılanma hızının bir grup

ülkede diğer ülkelere göre daha hızlı olduğunu düşünürken, %42 bu görüşe karşıdır. Türkiye’de ise %37 bu konuda bir görüş belirtmemiştir.

Size okuyacağım her bir ifade için düşünceniz nedir? Her bir ifade için “destekliyorum” ya da “karşıyım” şeklinde fikrinizi söyler misiniz?			
Tek para birimi olarak Euro’nun kullanıldığı bir Avrupa Parasal Birliği	Destekliyorum	Karşıyım	Bilmiyor
AB 27	%61	%32	%7
Türkiye	%37	%34	%29
Diğer ülkelere karşı Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında ortak bir dış politika	Destekliyorum	Karşıyım	Bilmiyor
AB 27	%68	%20	%12
Türkiye	%34	%32	%34
Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında ortak bir savunma ve güvenlik politikası	Destekliyorum	Karşıyım	Bilmiyor
AB 27	%75	%16	%9
Türkiye	%40	%26	%34
Avrupa Birliği’nin gelecek yıllarda başka ülkeleri de içine alarak genişlemesi	Destekliyorum	Karşıyım	Bilmiyor
AB 27	%44	%43	%12
Türkiye	%45	%21	%34
Avrupa’nın yapılanma hızının bir grup ülkede diğer ülkelere göre daha hızlı olması	Destekliyorum	Karşıyım	Bilmiyor
AB 27	%39	%42	%19
Türkiye	%30	%33	%37

Avrupa’nın yapılanma hızı hakkında şu anda mevcut durum değerlendirmesinin yanı sıra kişilerin ideallerindeki durum da sorgulanmıştır. AB geneline bakıldığında gerek şu anki durum değerlendirmesi, gerek ideal durum beklentisi açısından Avrupa kamuoyunun Türkiye’den daha hızlı bir yapılanma hızı gözülediği ancak idealdeki yapılanma hızı beklentisinin Türkiye’nin gerisinde olduğu görülmektedir.

Soru 19. Size göre Avrupa’nın şu anki yapılanma hızı nedir? Lütfen elinizdeki 1’den 7’ye kadar olan ölçeğe bakarak söyler misiniz? Bu ölçekte, 1 NUMARA “hali hazırda askıda” olduğunu, 7 NUMARA “olabildiğince hızlı yapılandığını” ifade etmektedir.

	Şu anki		Sizin istediğiniz	
	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye
1 Hali hazırda askıda	%5	%13	%4	%6
2	%10	%10	%4	%3
3	%20	%20	%10	%5
4	%26	%14	%18	%5
5	%17	%12	%22	%16
6	%7	%4	%16	%18
7 Olabildiğince hızlı	%5	%5	%15	%22
Bilmiyor	%10	%22	%11	%25
Ortalama	3,9	3,5	4,8	5,2

Avrupa bütünleşmesinin hangi yönlerde geliştirilmesi gerektiği konusundaki tercihlere bakıldığında AB geneli ile Türkiye arasında ayrışmalar gözlenmektedir. Türkiye’de en başta görülen mesele daha fakir bölgeler ile dayanışma (%23), suça karşı mücadele ve enerji meseleleri (%15) ve kültür ile Avrupa savunma politikalarıdır (%14). AB geneli açısından ise enerji (%30), suça karşı mücadele ve göç meseleleri (%29) ön sırada gelmektedir. Türkiye’de bu konuda fikir beyan etmeyenlerin oranı AB genelinin altı katından fazla ve %31 düzeyindedir.

Soru 28. Avrupa bütünleşmesi, son yıllarda çeşitli konulara odaklanmaktadır. Sizce, gelecekte Avrupa Birliği'ni güçlendirmek için, Avrupa kurumları tarafından, önümüzdeki yıllarda hangi yönlerin üzerinde durulmalı?

	AB 27	Türkiye
İç Pazar	%18	%12
Kültür politikası	%6	%14
Avrupa dış politikası	%16	%14
Avrupa savunma politikası	%14	%7
Göç meseleleri	%29	%13
Avrupa eğitim politikası	%13	%8
Çevre meseleleri	%27	%8
Enerji meseleleri	%30	%15
Daha fakir olan bölgeler ile dayanışma	%20	%23
Bilimsel araştırma	%15	%7
Sosyal meseleler	%27	%11
Suça karşı mücadele	%29	%15
Bunların hiçbiri	%2	%2
Diğer	%1	%1
Bilmiyor	%5	%31

4. AB ve KÜRESELLEŞME HAKKINDA DEĞERLENDİRMELER

Bu çalışmada küreselleşme hakkında değerlendirmeler de Bahar 2008'dekinden az sayıda da olsa birkaç soru ile tepit edilmeye çalışılmıştır. Türkiye'de Bahar 2008'de elde edilen cevaplarda göze çarpan bir örüntü bu sorularda bilmiyor cevaplarının yüksek oranları buluyor olmasıydı. Bu değerlendirmelerde küreselleşme hakkında verilen pozitif denilebilecek iddialara katılma oranı Türkiye'de AB genelinden her zaman daha düşüktü. Negatif önermelere katılma oranı ise her seferinde AB genelinden yukarıda değildi.

Bahar 2008 de benzer bir örüntü aşağıdaki önermenin değerlendirmesinde de gözlenmektedir. Türkiye'de küreselleşme bir fırsat olarak görülmeğe çok bir tehdit olarak algılanmaktaydı. Ancak yine de bu konuda görüş belirtmeyen kesim yaklaşık %45 dir. Güz 2008'e gelindiğinde küreselleşmeyi bir fırsat olarak değerlendirenlerde %10 puanlık bir artış gözlenirken tehdit algısında da %3 puanlık bir artış olmuş bu soruya cevap vermeyenlerde ise %13 puanlık bir düşüş gözlenmiştir.

Soru 48a. Aşağıdaki iki önermeden hangisi sizin küreselleşme ile ilgili fikrinize en yakındır?

	Bahar 2008		Güz 2008	
	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye
Küreselleşme açık pazar sayesinde ulusal şirketler için iyi bir fırsat temsil eder.	%39	%25	%36	%35
Küreselleşme ülkemizdeki istihdam ve şirketler için bir tehdidi temsil eder.	%43	%30	%42	%33
CY	%18	%45	%22	%32

Küreselleşmenin kötü etkileri karşısında AB ne derece koruyucu bir rol oynadığı hakkında değerlendirmelere bakıldığında AB genelinde bu önermeye katılanlar %43 düzeyindeyken Türkiye'de ancak %30 düzeyinde bulunmaktadır. AB genelinde koruyucu etkinin yanı sıra AB'nin küreselleşmenin olumlu etkilerinden daha iyi faydalanılması yönünde bir etki yaptığı önermesine de AB genelinde %48 katılım varken bu oran Türkiye için %38'de kalmaktadır. Kısacası Türkiye kamuoyu AB'nin küreselleşme karşısından kendine iyi bir etkisi olduğunu düşünmemektedir denilebilir.

Avrupa Birliği küreselleşmenin olumsuz etkilerinden korunmamıza yardımcı olmaktadır. İfadesine ne derece katıldığınızı ya da katılmadığınızı söyler misiniz?

Avrupa Birliği, Avrupa Vatandaşlarının küreselleşmenin olumlu etkilerinden daha iyi faydalanmasını sağlar. İfadesine ne derece katıldığınızı veya karşı olduğunuzu söyler misiniz?

	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye
Kesinlikle katılıyorum	%7	%13	%8	%20
Katılma eğilimindeyim	%36	%17	%40	%18
Katılmama eğilimindeyim	%27	%21	%24	%15
Kesinlikle katılmıyorum	%10	%13	%7	%9
Bilmiyor	%20	%36	%21	%38
Katılıyor	%43	%30	%48	%38
Katılmıyor	%37	%34	%31	%24

5. Sonuç

Hayattan Memnuniyet

Bahar 2008’de dibe vurmuş görünen memnuniyet düzeyi tekrar yükselme eğilimine geçmiş görünmektedir. Bahar 2008’de hayatından memnun olanlar %59’a gerilemiş hayatından memnun olmayanlar ise %38’i bulmuştu. Güz 2008’de genel hayattan memnuniyette 4 puanlık bir artış gözlenmektedir (%63).

Gelecek 12 Ay Hakkında Beklentiler

Güz 2008 itibariyle Türkiye kamuoyunun iyimserliği AB geneli ile karşılaştırıldığında beklentilerin önemli ölçüde yitirildiği görülmektedir. Örneklemin ancak %24’ü genel olarak hayatlarının daha iyi olacağını beklerken AB üyeleri için bu oran aynıdır.

Türkiye’de %15’lik bir kesim gelecek 12 ay boyunca ülkedeki ekonomik durumun iyileşeceği görüşündedir. AB genelinde de bu iyimser beklenti aynı düzeyinde kalmaktadır. Güz 2007’de ülkedeki iş/çalışma durumunun kötüye gideceğini düşünenler %30’a gerilemiş görünmekteydi (Bahar 2007’de %35). Bu kötümser beklentiler Bahar 2008’de iki katından fazla artarak %66’ya yükselmiş iken Güz 2008’de biraz iyileşerek %56’da kalmıştır.

Ülke durumunun değerlendirilmesi

Benzer değerlendirmeler AB üyesi ülkelerin ortalaması ile karşılaştırılarak elde edilmeye çalışılmıştır. Bu değerlendirmelerin hiç birinde kamuoyu geneli Türkiye’deki durumun AB ülkeleri ortalamasından daha iyi olduğunu düşünmemektedir. Örneğin, ülkedeki ekonomik durumun Avrupa ortalamasından iyi olduğunu düşünenler ancak %22 düzeyindedir. Oysa AB genelinde, ülkelesinin tecrübelerinin Avrupa genelinden iyi olduğunu düşünenler %36 düzeyindedir. Benzer değerlendirmeler istihdam durumu, yaşam masrafları, enerji fiyatları ve genel yaşam kalitesi için de gözlenmektedir.

Tüm araştırma ülkelerinde çocukların başka bir ülkeye göç etmekle daha iyi bir yaşamları olup olmayacağı sorgulanmıştır. Türkiye genelinde bu değerlendirmeye katılma eğiliminde olanlar (%37) AB genelinden (%25) yukarıdadır. Ancak Türkiye’de de bu önermeye katılmama eğiliminde olanların %41 gibi yüksek bir oranda olması ilgi çekicidir.

Ülkenin En Önemli Sorunları

Güz 2008’de Türkiye gündeminde öne çıkan konu %68 ile terör olmuştur. Oysa terör konusu AB ülkeleri arasında ancak %5 tarafından ilk iki önemli sorun arasında görülmektedir. İşsizlik ve ekonomik durum da yine geçen dönemlerde olduğu gibi ülke gündeminin başında görülmektedir. Güz 2008’de, suç konusuna verilen önemde bir düşme gözlenirken enflasyonda bir yükselme olmuştur. AB ülkelerinde de ekonomik konuların önemi yükselmektedir. Türkiye’de pek önemsenmeyen emeklilik, iskan, göç, sağlık ve eğitim sistemine dair sorunlar AB ülkelerinde hatırı sayılır öneme sahip konulardır.

Türkiye’de işlerin nasıl ilerlediği üzerine değerlendirmeler

Bahar 2008’de işler doğru yönde ilerliyor diyenler geçmiş dönemle karşılaştırıldığında %17’ye gerilemiş ve yanlış yönde ilerliyor diyenler ise %72’ye yükselmiştir. Güz 2008’de ise işlerin doğru yönde ilerlediğini düşünenler biraz artmışsa da genel olarak kanaatin (%64) işlerin yanlış yönde ilerlediği doğrultusunda oluştuğunu gözlüyoruz. AB genelinde de benzer ancak daha ufak bir gerileme vardır iyimser değerlendirmelerde.

Kurumlara Güven

Türkiye’de siyasi kurumlara olan güven AB genelinden yüksek görünmektedir. Hükümete (%48) ve Meclis’e (%49) güvenme eğiliminde olanlar AB genelinden yüksek orandadır ancak ikisinde de Güz 2007’ye göre önemli düşüşler vardır. Ancak Avrupa Birliği’ne güvenme eğiliminde olanlar AB genelinde %47 iken Türkiye’de ancak %27 düzeyindedir. Adalet ve yargı sistemine olan güven Türkiye’de AB genelinden yaklaşık %8 puan daha yüksektir. Belediyelere olan güven ise AB genelinin %13 puan kadar altındadır.

Türkiye Kamuoyunun üyelik hakkındaki görüşleri

Türkiye kamuoyunun %42’si AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünmektedir (Güz 2006 : %54, Bahar 2007: %52, Güz 2008 ve Bahar 2008: %49). Bu soru özelinde Bahar 2006’da AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünen %44’lük oranın da altında bir düzey yakalanırken Güz 2007 ve Bahar 2008 düzeylerinin altına gerilemiştir. Üyeliğin kötü bir şey olacağını düşünenler ise %29 ile bugüne dek en yüksek düzeye ulaşmıştır.

AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünen kitle her ne kadar ancak %42 düzeyinde de olsa genel olarak üyeliğin ülkeye fayda sağlayacağı görüşüne verilen destek %48 ile daha yukarıdadır.

AB’nin Genel İmajı

Güz 2008’de gerek Türkiye’de gerek AB genelinde AB’nin imajında olumsuzla doğru bir kayış gözlenmektedir. Türkiye’de AB’nin imajını olumlu değerlendirenlerin oranı %41 ile Bahar 2005’in de gerisine düşmüştür. AB genelinde de olumlu imaj belirtenlerin oranı son üç yılın en düşük seviyesindedir.

Türkiye’de AB’nin en başta ifade ettiği ekonomik refah iken AB genelinde Birlik içinde serbest seyahat, okuma ve çalışma özgürlüğüdür. Barış Türkiye’de Bahar 2007 düzeyinin yarısı kadar ifade edilirken sosyal güvenlik de yaklaşık 5 puanlık bir gerileme ile %17 düzeyine düşmüştür.

Avrupa Birliği’nin genel yapısı hakkında farkındalık

Kurumların isimlerini duymuşluk düzeyinde de olsa Türkiye’de AB genelinin gerisinde kalınmasına rağmen %60 ve üzerinde bir kitlenin kurumların isimlerini duymuşlukları vardır. Bahar 2008 ile karşılaştırıldığında Avrupa Merkez Bankası dışındaki tüm kurumların isim duyulmuşluklarında Türkiye’de 4-5 puanlık düşüşler gözlenmektedir.

Türkiye kamuoyu, bu kurumları, hem isimlerine aşinalık anlamında daha düşük düzeyde tanımakta, hem de bunların rollerini AB genelinden daha düşük görmektedir.

Kişilere doğru cevapları bilinen birkaç bilgi sorusu da sorulmuştur. Bu sorulara verilen doğru cevaplar Türkiye’de AB genelinin oldukça altındadır. Türkiye’de bu sorulara cevap vermeyen kitle AB genelinin yaklaşık iki katından fazla ve %55 düzeyindedir. Doğru cevap verenler ise AB genelinin yarısından bile azdır (%17).

Avrupa kurumlarına güven

Türkiye’de Avrupa kurumlarına güvenin oldukça düşük seyrettiği gözlenmektedir. Öyle ki, AB genelinde bu kurumların hiç birine güvenmeme oranı Türkiye’deki kadar yüksek değildir. Tüm sorgulanan kurumlar için güven düzeyi AB genelinin yarısı ya da daha azına karşılık gelmektedir.

Bahar 2008’e göre bakıldığında Avrupa kurumlarına duyulan güvenin genelde düşme eğiliminde olduğu görülmektedir. Avrupa Merkez Bankası dışındaki tüm kurumlarda bu düşüş yaklaşık 3-5 puan arasında seyretmektedir.

AB’nin geleceği ve genişleme

Türkiye’de AB genişlemesi fikrine verilen destek AB genelinden daha yukarıdadır. Ancak bu fikre verilen destek gerek AB genelinde, gerek Türkiye’de Bahar 2008’e göre destek gerilemiştir.

AB Hakkında görüşler

Gerek Türkiye’de gerek AB genelinde sıradan vatandaşların fikirlerinin dikkate alındığı düşüncesi pek destek bulmamaktadır. Ulusal karar süreçlerinde sıradan vatandaşların fikirlerinin dikkate alındığı görüşü ise AB genelinde daha yüksek oranda kabul görmektedir. Ancak Türkiye’de bu fikre katılma oranı AB süreçlerinde fikirlerin dikkate alındığı görüşüyle karşılaştırıldığında daha da düşüktür (AB için %27 Türkiye için %22).

Gerek AB genelinde gerek Türkiye’de AB’nin nasıl işlediği pek anlaşılmamaktadır. Ancak bu konuda Türkiye’de fikir dahi yürütmeyen kesim %26 gibi yüksek bir düzeydedir.

AB ve küreselleşme hakkında değerlendirmeler

Bahar 2008’de Türkiye’de küreselleşme bir fırsat olarak görülmekten çok bir tehdit olarak algılanmaktaydı. Ancak yine de bu konuda görüş belirtmeyen kesim yaklaşık %45 di. Güz 2008’e gelindiğinde küreselleşmeyi bir fırsat olarak değerlendirenlerde %10 puanlık bir artış gözlenirken tehdit algısında da %3 puanlık bir artış olmuş bu soruya cevap vermeyenlerde ise %13 puanlık bir düşüş gözlenmiştir.

Türkiye kamuoyu AB’nin küreselleşme karşısından kendisine iyi bir etkisi olduğunu düşünmemektedir. Küreselleşmenin kötü etkileri karşısında AB ne derece koruyucu bir rol oynadığı hakkında değerlendirmelere bakıldığında AB genelinde bu önermeye katılanlar %43 düzeyindeyken Türkiye’de ancak %30 düzeyinde bulunmaktadır. AB’nin küreselleşmenin olumlu etkilerinden daha iyi yararlanılması yönünde bir etki yaptığı önermesine de AB genelinde %48 katılım varken bu oran Türkiye için %38’de kalmaktadır.

EK**Araştırmada kullanılan soru formu**

TR

Q1	Milliyetiniz nedir? Lütfen milliyetinizi tanımlayan ülkeyi / ülkeleri belirtin.
----	---

ÇOK CEVAP ALINABİLİR**(158-190)**

Belçika	1,
Danimarka	2,
Almanya	3,
Yunanistan	4,
İspanya	5,
Fransa	6,
İrlanda	7,
İtalya	8,
Lüksemburg	9,
Hollanda	10,
Portekiz	11,
Birleşik Krallık (Büyük Britanya, Kuzey İrlanda)	12,
Avusturya	13,
İsveç	14,
Finlandiya	15,
Kıbrıs Cumhuriyeti (Güney)	16,
Çek Cumhuriyeti	17,
Estonya	18,
Macaristan	19,
Letonya	20,
Litvanya	21,
Malta	22,
Polonya	23,
Slovakya	24,
Slovenya	25,
Bulgaristan	26,
Romanya	27,
Türkiye	28,
	29,
	30,
	31,
Diğer ülkeler (Lütfen belirtin):	32,
Bilmiyor	33,

EB69.2 Q1

EĞER DİĞER ÜLKELER YA DA BİLMİYOR / CEVAP YOK YANITI VERİLİRSE ANKETİ SONLANDIRIN

QA HERKESE SORULACAK

--

QA 1 Arkadaşlarınızla bir araya geldiğinizde siyasi konuları sıkça mı tartışırsınız, arada sırada mı tartışırsınız yoksa hiç mi tartışmazsınız?

(211)

Sıkça	1
Arada sırada	2
Hiç	3
Bilmiyor	4

EB69.2 QA1

--

QA 2 Kuvvetle savunduğunuz bir fikir olduğu zaman arkadaşlarınızı, akrabalarınızı ya da iş arkadaşlarınızı ikna etmeye çalışır mısınız? Bu ne sıklıkta olur?

(212)

Sıkça	1
Bazen	2
Nadiren	3
Hiçbir zaman	4
Bilmiyor	5

EB69.2 QA2

--

QA 3 Genel olarak hayatınızdan çok mu memnunsunuz, biraz mı memnunsunuz, pek memnun değil misiniz, yoksa hiç mi memnun değilsiniz?

ANKETÖR DİKKAT!!! LÜTFEN ŞIKLARI OKUYUNUZ. TEK CEVAP ALINIZ

(213)

Çok memnunum	1
Biraz memnunum	2
Pek memnun değilim	3
Hiç memnun değilim	4
Bilmiyor	5

EB69.2 QA3

QA4a CY(KTT)'de sorulmayacaktır - CY(KTT) için QA4b'ye geçiniz.

QA 4a Şimdi okuyacaklarımin her biri ile ilgili mevcut durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN

	ŞIKLARI OKUYUN	Çok iyi	Oldukça iyi	Oldukça kötü	Çok kötü	Bilmiyor
--	----------------	---------	-------------	--------------	----------	----------

(21 4)	1	Türk Ekonomisi'nin durumu	1	2	3	4	5
(21 5)	2	Avrupa Ekonomisi'nin durumu	1	2	3	4	5
(21 6)	3	Dünya'da ekonominin durumu	1	2	3	4	5
(21 7)	4	Sizin kişisel iş durumunuz	1	2	3	4	5
(21 8)	5	Hanenizin ekonomik durumu	1	2	3	4	5
(21 9)	6	Türkiye'deki iş / istihdam durumu	1	2	3	4	5
(22 0)	7	Türkiye'de çevrenin durumu	1	2	3	4	5

EB68.1 QA4 TREND MODIFIED

QA4b SADECE CY (KTT)'de SORULACAKTIR - DİĞERLERİ QA5a'ya GEÇİNİZ

QA 5a	Şimdi okuyacaklarımın her biri ile ilgili mevcut durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?
----------	---

KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN

	ANKETÖR DİKKAT!!! LÜTFEN ŞIKLARI OKUYUNUZ. TEK CEVAP ALINIZ	Çok iyi	Oldukça iyi	Oldukça kötü	Çok kötü	Bilmiyor
--	--	---------	-------------	--------------	----------	----------

(22 8)	1	Yaşadığınız yer	1	2	3	4	5
(22 9)	2	Türkiye'deki sağlık koşulları	1	2	3	4	5
(23 0)	3	Türkiye'deki emeklilik koşulları	1	2	3	4	5
(23 1)	4	Türkiye'deki işsizlik yardımları	1	2	3	4	5
(23 2)	5	Türkiye'deki hayat pahalılığı	1	2	3	4	5
(23 3)	6	Türkiye'de yaşayan, farklı kültürel ya da dini kimlikteki ya da farklı uyruktaki insanlar arasındaki ilişkiler	1	2	3	4	5
(23 4)	7	Türkiye'de eşitsizliklerin ve yoksulluğun ele alınış biçimi	1	2	3	4	5

(23 5)	8	Türkiye'de enerjiyi maddi olarak karşılayabilme gücü	1	2	3	4	5
(23 6)	9	Türkiye'de barınmayı maddi olarak karşılayabilme gücü	1	2	3	4	5
(23 7)	10	Türkiye'de kamu yönetiminin işleyiş biçimi	1	2	3	4	5

NEW

QA5b SADECE CY (KTT)'de SORULACAKTIR - DİĞERLERİ QA6a'ya GEÇİNİZ

QA 6a Gelecek 12 ay için beklentileriniz nelerdir? Gelecek 12 ayda ... daha iyi mi, daha kötü mü yoksa aynı mı olacak?

	ANKETÖR DİKKAT! ŞIKLARI TEK TEK OKUYUNUZ VE HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALINIZ.	Daha iyi olacak	Daha kötü olacak	Aynı olacak	Bilmiyor
--	--	-----------------	------------------	-------------	----------

(24 8)	1	Genel olarak hayatınız	1	2	3	4
(24 9)	2	Türkiye'deki ekonomik durum	1	2	3	4
(25 0)	3	Evinizin finansal durumu	1	2	3	4
(25 1)	4	Türkiye'deki iş/çalışma durumu	1	2	3	4
(25 2)	5	Kişisel iş durumunuz	1	2	3	4
(25 3)	6	Avrupa Birliği'ndeki ekonomik durum	1	2	3	4
(25 4)	7	Dünya'da ekonominin durumu	1	2	3	4
(25 5)	8	Türkiye'de çevrenin durumu	1	2	3	4

EB69.2 QA4a TREND MODIFIED

QA6b SADECE CY(KTT)'de SORULACAKTIR. DİĞERLERİ İÇİN QA7a'ya GEÇİNİZ.

QA 7a Şimdi okuyacağım her bir alanda, Türkiye'deki durumun, Avrupa ülkelerinin ortalamasından daha mı iyi yoksa daha mı kötü olduğunu söylersiniz?

KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN

	ŞIKLARI OKUYUN - ROTASYON UYGULAYIN	Çok daha iyi	Biraz daha iyi	Biraz daha kötü	Çok daha kötü	Bilmiyor
--	-------------------------------------	--------------	----------------	-----------------	---------------	----------

(26 4)	1	Türk Ekonomisi'nin durumu	1	2	3	4	5
--------	---	---------------------------	---	---	---	---	---

(26 5)	2	Türkiye'deki iş/istihdam durumu	1	2	3	4	5
(26 6)	3	Türkiye'deki hayat pahalılığı	1	2	3	4	5
(26 7)	4	Türkiye'deki enerji fiyatları	1	2	3	4	5
(26 8)	5	Türkiye'deki yaşam kalitesi	1	2	3	4	5
(26 9)	6	Türkiye'de çevrenin durumu	1	2	3	4	5

EB69.2 QA5a (ITEMS 1-5) - EB67.2 QA7C (ITEM 6) - TREND MODIFIED

QA7b SADECE CY(KTT)'de SORULACAKTIR. DİĞERLERİ İÇİN QA8a'ya GEÇİNİZ.

QA 8a	Şu anda Türkiye'nin karşı karşıya olduğu en önemli iki sorun sizce nelerdir?
----------	--

ANKETÖR DİKKAT ! KART GÖSTERİNİZ VE İFADELERİ TEK TEK OKUYUNUZ EN FAZLA İKİ CEVAP ALABİLİRSİNİZ

(276-291)

Suç	1,
Ekonomik durum	2,
Fiyatların yükselmesi / Enflasyon	3,
Vergilendirme	4,
İşsizlik	5,
Terör	6,
Savunma / Dış ilişkiler	7,
İskan	8,
Göç	9,
Sağlık hizmeti sistemi	10,
Eğitim sistemi	11,
Emeklilik / Emekli maaşları	12,
Çevreyi koruma	13,
Enerji ile ilgili meseleler	14,
Diğer (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	15,
Bilmiyor	16,

EB69.2 QA6a

QA 8b	Peki, kendinizi düşündüğünüzde, şu anda karşı karşıya olduğunuz en önemli iki sorun nelerdir?
----------	---

ANKETÖR DİKKAT ! KART GÖSTERİNİZ VE İFADELERİ TEK TEK OKUYUNUZ EN FAZLA İKİ CEVAP ALABİLİRSİNİZ

(292-307)

Suç	1,
Ekonomik durum	2,
Fiyatların yükselmesi / Enflasyon	3,
Vergilendirme	4,
İşsizlik	5,

Terör	6,
Savunma / Dış ilişkiler	7,
İskan	8,
Göç	9,
Sağlık hizmeti sistemi	10,
Eğitim sistemi	11,
Emeklilik / Emekli maaşları	12,
Çevreyi koruma	13,
Enerji ile ilgili meseleler	14,
Diğer (Anketör dikkat! Bu şıkkı okumayın)	15,
Bilmiyor	16,

NEW

QA8c ve QA8d SADECE CY(KTT)'de SORULACAKTIR. DİĞERLERİ İÇİN QA9a'ya GEÇİNİZ.

QA 9b Genel olarak düşündüğünüzde Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği?

ANKETÖR DİKKAT!!! ŞIKLARI OKUYUNUZ. TEK CEVAP ALINIZ

(342)

İyi bir şey mi olur	1
Kötü bir şey mi olur	2
Ne iyi ne kötü bir şey mi olur	3
Bilmiyor	4

EB69.2 QA7b

QA 10b Herşeyi göz önünde bulundurduğunuzda, Türkiye Avrupa Birliği'ne üye olmakla fayda sağlar mı yoksa sağlamaz mı?

(343)

Evet, fayda sağlar	1
Hayır, fayda sağlamaz	2
Bilmiyor	3

EB69.2 QA8b

QA9c ve QA10c SADECE CY(KTT)'de SORULACAKTIR. DİĞERLERİ İÇİN QA11a'ya GEÇİNİZ.

QA 11a Sizce, şu anda, 'de işler, genel olarak, doğru yönde mi yoksa yanlış yönde mi ilerliyor?

HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALINIZ

	ANKETÖR DİKKAT!!! LÜTFEN ŞIKLARI OKUYUNUZ. TEK CEVAP ALINIZ	İşler doğru yönde ilerliyor	İşler yanlış yönde ilerliyor	Hiçbiri (OKUMAYINIZ)	Bilmiyor
--	---	--------------------------------------	---------------------------------	-------------------------	----------

(34
6)

1	Türkiye	1	2	3	4
---	---------	---	---	---	---

(347)	2	Avrupa Birliği	1	2	3	4
-------	---	----------------	---	---	---	---

EB69.2 QA11a

QA11b SADECE CY (KTT)'de SORULACAKTIR - DİĞERLERİ İÇİN QA12'ye GEÇİNİZ

QA12	Size belirli kurumlara ne kadar güvendiğinizi sormak istiyorum. Size okuyacağım her bir kuruma güvenme eğiliminde olup olmadığınızı belirtir misiniz?
------	---

	OKUYUNUZ	Güvenme eğilimindeyim	Güvenmeme eğilimindeyim	Bilmiyor
--	----------	-----------------------	-------------------------	----------

(350)	1	Adalet /Türk Yargı sistemi	1	2	3
(351)	2	Siyasi partiler	1	2	3
(352)	3	Yerel yönetimler	1	2	3
(353)	4	Türk Hükümeti	1	2	3
(354)	5	Türkiye Büyük Millet Meclisi	1	2	3
(355)	6	Avrupa Birliği	1	2	3
(356)	7	Birleşmiş Milletler	1	2	3
(357)	8	NATO	1	2	3

EB69.2 QA12 TREND MODIFIED

HERKESE SORULACAK

QA13	Genel olarak, Avrupa Birliği'nin sizin gözünüzdeki imajı, çok mu olumlu, biraz mı olumlu, ne olumlu ne olumsuz mu, biraz mı olumsuz, yoksa çok mu olumsuz?
------	--

(358)

Çok olumlu	1
Biraz olumlu	2
Ne olumlu ne olumsuz	3
Biraz olumsuz	4
Çok olumsuz	5
Bilmiyor	6

QA14	Avrupa Birliği size şahsen ne ifade etmektedir?
------	---

KART GÖSTERİNİZ. ŞIKLARI OKUYUNUZ. BİRDEN ÇOK CEVAP ALABİLİRSİNİZ. ROTASYON UYGULAYINIZ

(359-374)

Barış	1,
Ekonomik refah	2,
Demokrasi	3,
Sosyal güvenlik	4,
Avrupa Birliği içinde herhangi bir yer için seyahat etme, okuma ve çalışma özgürlüğü	5,
Kültürel çeşitlilik	6,
Dünyada fazla söz sahibi olma	7,
Euro	8,
İşsizlik	9,
Bürokrasi	10,
Para kaybı	11,
Kültürel kimliğimizin kaybolması	12,
Daha fazla suç işlenmesi	13,
Dış sınır bölgelerinde daha az kontrol	14,
Diğer (Anketör dikkat! Bu şıkkı okumayın)	15,
Bilmiyor / Cevap Yok (Anketör dikkat! Bu şıkkı okumayın)	16,

EB69.2 QA14

QA15a CY(KTT)'de SORULMAYACAKTIR – 1. SEÇENEĞİ AVRO ALANINDA OLMAYAN AB27 ÜLKELERİNE SORUNUZ – 2. SEÇENEĞİ SADECE AVRO ALANINDA OLAN ÜLKELERDE SORUNUZ – FM, HR ve TR'de SADECE 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 ve 11 SEÇENEKLERİNİ SORUNUZ – CY (KTT) İÇİN QA15b'ye GEÇİN

QA 15a Size okuyacağım her bir ifadeye katılma eğiliminde olup olmadığınızı belirtebilir misiniz?

	ANKETÖR DİKKAT!!! LÜTFEN ŞIKLARI OKUYUNUZ. TEK CEVAP ALINIZ	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Bilmiyor
--	---	-----------------------	-------------------------	----------

(37 5)	1		1	2	3
(37 6)	2		1	2	3
(37 7)	3	Benim fikirlerim Avrupa Birliği'nde dikkate alınacaktır	1	2	3
(37 8)	4	Benim fikirlerim Türkiye'de dikkate alınmaktadır	1	2	3
(37 9)	5	Avrupa Birliği'nin nasıl işlediğini anlıyorum	1	2	3
(38 0)	6	Türkiye'nin fikirleri Avrupa Birliği'nde göz önüne alınmaktadır	1	2	3
(38 1)	7		1	2	3
(38 2)	8	Avrupa Birliği kendi görüşlerini Türkiye'ye dayatmaktadır	1	2	3
(38 3)	9	Türk hükümeti, Türkiye vatandaşlarını ilgilendiren konulara karşı hassastır.	1	2	3

(38 4)	10	Avrupa Birliği, Türkiye vatandaşlarını ilgilendiren konulara karşı hassastır.	1	2	3
(38 5)	11	Türk hükümeti, Avrupa vatandaşlarını ilgilendiren konulara karşı hassastır.	1	2	3

EB69.2 QA15a TREND MODIFIED

QA15b SADECE CY(KTT)'de SORULACAKTIR - DİĞERLERİ İÇİN QA16'ya GEÇİNİZ

QA 16 Bu görüşme öncesini düşündüğünüzde, size okuyacağım uluslararası kurumlardan hangilerini duydunuz?

	OKUYUNUZ. HER KURUM İÇİN TEK CEVAP ALINIZ	Duydum	Duymadım	Bilmiyor
--	---	--------	----------	----------

(39 1)	1	Avrupa Parlamentosu	1	2	3
(39 2)	2	Avrupa Komisyonu	1	2	3
(39 3)	3	Avrupa Birliği Konseyi	1	2	3
(39 4)	4	Avrupa Merkez Bankası	1	2	3

EB69.2 QA16

QA 17 Sizce bu kurumlardan hangileri Avrupa Birliği'nin hayatında önemli bir rol oynamakta hangileri oynamamaktadır?

	OKUYUNUZ. HER KURUM İÇİN TEK CEVAP ALINIZ	Önemli rol oynar	Önemli rol oynamaz	Bilmiyor/ Cevap yok
--	---	------------------	--------------------	---------------------

(39 5)	1	Avrupa Parlamentosu	1	2	3
(39 6)	2	Avrupa Komisyonu	1	2	3
(39 7)	3	Avrupa Birliği Konseyi	1	2	3
(39 8)	4	Avrupa Merkez Bankası	1	2	3

EB69.2 QA17

QA 18 Her biri için, güvenme eğiliminde olup olmadığınızı lütfen söyler misiniz?

	OKUYUNUZ.HER KURUM İÇİN TEK CEVAP ALINIZ	Güvenme eğilimindeyim	Güvenme eğiliminde değilim	Bilmiyor
--	--	-----------------------	----------------------------	----------

(399)	1	Avrupa Parlamentosu	1	2	3
(400)	2	Avrupa Komisyonu	1	2	3
(401)	3	Avrupa Birliği Konseyi	1	2	3
(402)	4	Avrupa Merkez Bankası	1	2	3

EB69.2 QA18

QA 19a	Size göre Avrupa'nın şu anki yapılanma hızı nedir? Lütfen elinizdeki 1'den 7'ye kadar olan ölçeğe bakarak söyler misiniz? Bu ölçeğe, 1 NUMARA "hali hazırda askıda" olduğunu , 7 NUMARA "olabildiğince hızlı yapılandığını" ifade etmektedir. Avrupa'nın şu a
--------	---

QA 19b	Hangisi sizin istediğiniz yapılanma hızını en iyi açıklar?
--------	--

DIKKAT!! KART GÖSTERİNİZ

	(403)	(404)
OKUYUN [TEK CEVAP]	QA19a	QA19b
	Şu anki	Sizin isteğiniz
Hali hazırda askıda	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
Olabildiğince hızlı	7	7
Bilmiyor	8	8

EB66.1 QA13a&b

QA 20	Kendi alım gücünüzü, yani günlük hayatınızda hanenizin satın alabileceği şeyleri düşündüğünüzde, şimdiki durumunuzu beş yıl önceki durumunuzla karşılaştırırsanız, durumunuzda gelişme mi olduğunu, durumunuzun aynı mı kaldığını, yoksa durumunuzun kötüye mi
-------	--

KART GÖSTERİN - TEK CEVAP ALIN

	(405)
Durumumda gelişme oldu	1
Durumum aynı kaldı	2
Durumum daha kötüye gitti	3
Bilmiyor	4

EB69.2 QA27

--

QA 21	"Ay sonunda, gelen faturaların hepsini ödemekte zorluk çekiyorum" ifadesine ne derece katıldığınızı ya da katılmadığınızı belirtir misiniz?
-------	---

ŞIKLARI OKUYUN - TEK CEVAP ALIN

	(406)
Kesinlikle katılıyorum	1
Katılma eğilimindeyim	2
Katılmama eğilimindeyim	3
Kesinlikle katılmıyorum	4
Bilmiyor	5

EB69.2 QA28

--

QA 22	Genel olarak, şimdiki çocukların yaşamının sizin kuşağınızdakilerin yaşamından daha kolay mı olacağını, daha zor mu olacağını yoksa ne daha kolay ne daha zor olacağını mı düşünüyorsunuz?
-------	--

ŞIKLARI OKUYUN - TEK CEVAP ALIN

	(407)
Daha kolay olacak	1
Daha zor olacak	2
Ne daha kolay ne de daha zor olacak	3
Bilmiyor	4

EB69.2 QA29

--

QA 23	"Türkiye'de yaşayan çocuklar eğer başka bir ülkeye göç ederlerse, daha iyi bir hayatları olur" ifadesine katılma eğiliminde misiniz yoksa katılmama eğiliminde misiniz?
-------	---

ANKETÖR DİKKAT!!! LÜTFEN ŞIKLARI OKUYUNUZ. TEK CEVAP ALINIZ

	(408)
Katılma Eğilimindeyim	1
Katılmama Eğilimindeyim	2
Duruma göre değişir (OKUMAYIN)	3
Bilmiyor	4

NEW

--

QA 24	Avrupa Birliği ile ilgili şimdi okuyacağım ifadelerin her biri için, doğru mu yanlış mı olduğunu düşündüğünüzü söyler misiniz?
-------	--

	OKUYUNUZ. ROTASYON UYGULAYINIZ	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
--	--------------------------------	-------	--------	----------

(409)	1	Avrupa Birliği 15 üye ülkeden oluşmaktadır	1	2	3
(410)	3	Her altı ayda bir, farklı bir üye devlet, Avrupa Birliği Konseyi Başkanı olur	1	2	3
(411)	4	Şu anda 12 üye ülkede para birimi olarak Euro (Avro) kullanılmaktadır.	1	2	3
(412)	2	İsviçre Avrupa Birliği üyesidir	1	2	3

EB69.2 QA34 (ITEMS' SEQUENCE MODIFIED + ROTATE ADDED)

QA25 ve QA26 SADECE EU27'de SORULACAKTIR - DİĞERLERİ İÇİN QA27'ye GEÇİNİZ

QA 27	Size okuyacağım her bir ifade için düşünceniz nedir? Her bir ifade için “destekliyorum” ya da “karşıyım” şeklinde fikrinizi söyler misiniz?
--------------	---

	OKUYUNUZ - ROTASYON UYGULAYIN	Destekliyorum	Karşıyım	Bilmiyorum
--	--------------------------------------	----------------------	-----------------	-------------------

(433)	1	Tek para birimi olarak Euro'nun kullanıldığı bir Avrupa Parasal Birliği	1	2	3
(434)	2	Diğer ülkelere karşı Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında ortak bir dış politika	1	2	3
(435)	3	Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında ortak bir savunma ve güvenlik politikası	1	2	3
(436)	4	Avrupa Birliği'nin gelecek yıllarda başka ülkeleri de içine alarak genişlemesi	1	2	3
(437)	5	Avrupa'nın yapılanma hızının bir grup ülkede diğer ülkelere göre daha hızlı olması	1	2	3

EB69.2 QA37 (ITEMS 1-4) - EB68.1 QA22 (ITEM 5)

--

QA 28	Avrupa bütünleşmesi, son yıllarda çeşitli konulara odaklanmaktadır. Sizce, gelecekte Avrupa Birliği'ni güçlendirmek için, Avrupa kurumları tarafından, önümüzdeki yıllarda hangi yönlerin üzerinde durulmalı?
--------------	---

KART GÖSTERİN - ŞIKLARI OKUYUN - ROTASYON UYGULAYIN - EN FAZLA 3 CEVAP ALIN

İç Pazar
Kültür politikası
Avrupa dış politikası
Avrupa savunma politikası
Göç meseleleri
Avrupa eğitim politikası
Çevre meseleleri
Enerji meseleleri
Daha fakir olan bölgeler ile dayanışma
Bilimsel araştırma

(438-452)

- 1,
- 2,
- 3,
- 4,
- 5,
- 6,
- 7,
- 8,
- 9,
- 10,

Sosyal meseleler	11,
Suçla karşı mücadele	12,
Bunların hiçbirini (Okumayınız)	13,
Diğer (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayın)	14,
Bilmiyor	15,

EB69.2 QA39

QA29 - QA32 ARASINDAKİ SORULAR AB27'de SORULACAKTIR - CY (KTT) İÇİN QA33B'ye GEÇİNİZ - DİĞERLERİ İÇİN QA33a'ya GEÇİNİZ

QA 33a Okuyacağım iki önermeden hangisi, küreselleşme ile ilgili görüşünüze daha yakındır?

SEÇENEKLERİ OKUYUN - TEK CEVAP ALIN

(457)

Küreselleşme, pazarların açılması sayesinde, Türk firmaları için iyi bir fırsat anlamına gelmektedir.	1
Küreselleşme, Türkiye'deki istihdam ve firmalar için tehdit anlamına gelmektedir.	2
Bilmiyor	3

EB69.2 QA48a

QA433b SADECE CY(KTT)'de SORULACAKTIR - DİĞERLERİ İÇİN QA34a'ya GEÇİNİZ

QA 33b

(458)

	1
	2
	3

EB69.2 QA48b

QA34a A GRUBU SORU FORMUNDA SORULACAKTIR - B GRUBU SORU FORMU İÇİN QA34b'ye GEÇİNİZ

QA 34a "Avrupa Birliği küreselleşmenin olumsuz etkilerinden korunmamıza yardımcı olmaktadır." ifadesine ne derece katıldığınızı ya da katılmadığınızı söyler misiniz ?

ŞIKLARI OKUYUN - TEK CEVAP ALIN

(459)

Kesinlikle katılıyorum	1
Katılma eğilimindeyim	2

Katılmama eğilimindeyim	3
Kesinlikle katılmıyorum	4
Bilmiyor	5

EB69.2 QA49a

QA34b B GRUBU SORU FORMUNDA SORULACAKTIR - B GRUBU SORU FORMU İÇİN
QB1a'ya GEÇİNİZ

QA 34b " Avrupa Birliği, Avrupa Vatandaşlarının küreselleşmenin olumlu etkilerinden daha iyi faydalanmasını sağlar." ifadesine ne derece katıldığınızı veya karşı olduğunuzu söyler misiniz ?

SEÇENEKLERİ OKUYUN - TEK CEVAP ALIN

(460)

Kesinlikle katılıyorum	1
Katılma Eğilimindeyim	2
Katılmama Eğilimindeyim	3
Kesinlikle katılmıyorum	4
Bilmiyor	5

EB69.2 QA49b

D1 5a Şu andaki işinizi öğrenebilir miyim?

D1 5b Geçmişte hiç ücretli bir işte çalıştınız mı? Son işiniz neydi?

(722-723)

(724-725)

	D15a	D15b
	Şu andaki işim	Eski işim
ÇALIŞMIYOR		
Şu anda bir işi olmayan ve evin genel alışverişinden ve bakımından sorumlu kişi	1	1
Öğrenci	2	2
İşsiz ya da geçici olarak çalışmıyor	3	3
Emekli ya da sağlık nedeniyle çalışmıyor	4	4
KENDİ HESABINA ÇALIŞAN		
Çiftçi	5	5
Balıkçı	6	6
Profesyonel (avukat, doktor, muhasebeci, mimar..)	7	7
Esnaf, zanaatkar, diğer kendi hesabına çalışan	8	8
Şirket sahibi, iştirakçi (tek sahip ya da ortak)	9	9
ÜCRETLİ ÇALIŞAN		
Ücretli profesyonel (doktor, avukat, muhasebeci, mimar)	10	10

Üst düzey yönetici (Yönetim Kurulu Başkanları, genel direktörler, diğer üst düzey yönetici)	11	11
Orta kademe yönetici, diğer yönetici (departman sorumlusu, ilk kademe yönetici, öğretmen, teknisyen)	12	12
Çoğunlukla masa başında iş yapan	13	13
Çoğunlukla seyahat halinde iş yapan (satış sorumlusu, şoför gibi, ...)	14	14
Çoğunlukla masa başında değil de hizmet vererek iş yapan (hastane, restoran, polis, itfaiye çalışanı gibi, ...)	15	15
Supervizör / ustabaşı	16	16
Vasıflı işçi	17	17
Diğer (vasıfsız) işçi, hizmetli	18	18
HİÇ ÜCRETLİ İŞTE ÇALIŞMAMIŞ	19	19

D1 Politik konularda insanlar “sol” ve “sağ”dan bahsederler. Kendi görüşlerinizi bu ölçekte nereye koyardınız?

ANKETÖR DİKKAT! KART GÖSTERİN. HERHANGİ BİR YÖNLENDİRMEDE BULUNMAYIN, GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SORUYU YANITLAMAKTA TEREDDÜT EDERSE SORUYU YENİDEN YÖNELTİN

(977-978)

Sol	2	3	4	5	6	7	8	9	Sağ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Cevap vermeyi reddetti (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)

11

Bilmiyor

12

EB69.2 D1

D2-D6 SORULARI YOK

D7 Şu anki durumunuzu en iyi açıklayan numarayı bana belirtir misiniz?

ANKETÖR DİKKAT! KART GÖSTERİN ve ŞIKLARI OKUYUN. TEK CEVAP ALIN

(979-980)

Evli	1
Tekrar evlenmiş	2
Bekar, şu anda partneriyle birlikte yaşıyor	3
Bekar, hiç bir partnerle birlikte yaşamamış	4
Bekar, daha önce bir partnerle birlikte yaşamış fakat şimdi yalnız yaşıyor	5
Boşanmış	6
Ayrı	7
Dul	8
Diğer (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	9
Cevap vermeyi reddetti (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	10

EB69.2 D7

D8 Tam zamanlı öğrenciliği bitirdiğinizde kaç yaşındaydınız?

HALEN ÖĞRENCİ İSE 00 KODLAYINIZ. EĞER HİÇ TAM ZAMANLI EĞİTİM ALMADIYSA 01; CEVAP VERMEYİ REDDETTİ İSE 98; CEVAP YOK İSE 99 KODLAYINIZ.

(981-982)

--	--

EB69.2 D8

D9 SORUSU YOK

D10 CİNSİYET

(983)

ERKEK

1

KADIN

2

EB69.2 D10

D11 Kaç yaşındasınız?

(984-985)

--	--

EB69.2 D11

D12-D14 SORULARI YOK

D15a&b SORULARI QB'den ÖNCE SORULDU

D16-D24 SORULARI YOK

D25 Yaşadığınız yeri size okuduğum şıklardan hangisi en iyi tanımlamaktadır?

ŞIKLARI OKUYUNUZ

(986)

Kırsal alan veya köy

1

Küçük veya Orta ölçekli il

2

Büyük ölçekli il

3

Bilmiyor

4

EB69.2 D25

D26-D39 ARASI SORULAR YOK

D40a Hanenizde 15 yaş ve üzeri, kendiniz dahil kaç kişinin yaşadığını söyler misiniz?

YAZINIZ

(987-
988)

--	--

EB69.2 D40a

D4
0b Hanenizde 10 yaş altı kaç çocuğun yaşadığını söyler misiniz?

YAZINIZ. HİÇ YAŞAMIYORSA 00 KODLAYINIZ

(989-
990)

--	--

EB69.2 D40b

D4
0c Hanenizde 10 ila 14 yaşlarında kaç çocuğun yaşadığını söyler misiniz?

YAZINIZ. HİÇ YAŞAMIYORSA 00 KODLAYINIZ

(991-
992)

--	--

EB69.2 D40c

D4
1 Doğum yerinizi öğrenebilir miyim?

ANKETÖR DİKKAT!!! KART GÖSTERİN. ŞIKLARI OKUYUNUZ. TEK CEVAP ALINIZ

(993)

Türkiye	1
Avrupa Birliği üyesi bir ülke	2
Avrupa, ancak Avrupa Birliği üyesi bir ülke değil	3
Asya, Afrika ya da Latin Amerika	4
Kuzey Amerika, Japonya ya da Okyanusya	5
Cevap vermeyi reddetti (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	6

EB69.2 D41

D4
2 Şimdi okuyacağım önermelerden hangisi sizin durumunuzu en iyi açıklamaktadır?

ANKETÖR DİKKAT!!! KART GÖSTERİN. ŞIKLARI OKUYUNUZ. TEK CEVAP ALINIZ

(994)

Annem ve babam Türkiye’de doğmuşlar	1
Ebeveynlerimden biri Türkiye’de diğeri Avrupa Birliği üyesi olan bir ülkede doğmuş	2
Hem annem hem babam Avrupa Birliği üyesi olan ülkelerde doğmuşlar	3
*	4

*	5
*	6
Bilmiyor/ Cevap vermeyi reddetti (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	7

EB69.2 D42

D4 3a	Hanenizde sabit hatlı telefon var mı?
----------	---------------------------------------

D4 3b	Şahsınıza ait bir cep telefonu var mı?
----------	--

	(995)	(996)
	D43a	D43b
	Sabit Hatlı	Cep telefonu
Evet	1	1
Hayır	2	2

EB69.2 D43a D43b

D4 6	Hanenizde şimdi okuyacaklarımdan hangilerinin mevcut olduğunu öğrenebilir miyim?
---------	--

KART GÖSTERİN - ŞIKLARI OKUYUN - ÇOK CEVAP ALINABİLİR

	(997-1006)
Televizyon	1,
DVD Player (DVD çalar)	2,
CD Player (CD çalar)	3,
Bilgisayar	4,
İnternet erişimi	5,
Araba	6,
Ödemesi tamamlanmış bir ev ya da apartman dairesi	7,
Ödemesi sürmekte olan bir ev ya da apartman dairesi	8,
Hiçbiri (Okumayınız)	9,
Bilmiyor	10,

EB69.2 D46

Görüşme Protokolü

P1	GÖRÜŞME TARİHİ
(1027-1028)	(1029-1030)
<input type="text"/> <input type="text"/> Gün	<input type="text"/> <input type="text"/> Ay

EB69.2 P1

P2	Görüşmenin başlangıç saati
----	----------------------------

24 saatlik zaman aralığını kullanın

(1031-1032)	(1033-1034)
<input type="text"/> <input type="text"/> Saat	<input type="text"/> <input type="text"/> Dakika

EB69.2 P2

P3 GÖRÜŞMENİN SÜRESİ

(1035-1037)

		Dakika
--	--	--------

EB69.2 P3

P4 Görüşme sırasında siz dahil kaç kişi vardı?

(1038)

İki (anketör dahil)	1
Üç	2
Dört	3
Beş ya da daha fazla	4

EB69.2 P4

P5 Görüşülen kişinin işbirliği düzeyi

(1039)

Mükemmel	1
İyi	2
Orta	3
Kötü	4